

”Luottamusta, että asiat järjestyvät aina”

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VALTAKUNNALLISET SOVARI 2021 -TULOKSET

Riitta Kinnunen, Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Sisällys

Johdanto	3
Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä	6
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla	14
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista.....	29

Liite. Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten taustatietoja

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry 2022

Johdanto

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on **etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutusmittari**. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille palveluiden sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari-mittarin avulla etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta saadaan organisaatiokohtaisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa laadullista vaikuttavuustietoa ja tunnuslukuja.

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämäntilanteisiin on tärkeää saada esille, jotta nähdään näiden palveluiden merkitys ja tarve palvelujärjestelmässä. Sovarin tuottamalla tiedolla etsivää nuorisotyötä toteuttavat organisaatiot ja työpajatoimijat voivat osoittaa yhteistyötahoilleen ja sidosryhmilleen palveluiden laatua ja vaikutuksia asiakkaiden kokemusten perusteella. Sovari täydentää työpajojen ja etsivän nuorisotyön tilastollista vaikutustietoa, jolla seurataan asiakkaiden sijoittumista muihin palveluihin, koulutukseen ja työhön.

Sovarin tarkoituksena on antaa etsivän nuorisotyön organisaatioille ja työpajoille näkökulmaa ja ideoita oman toimintansa kehittämiseen. Sovari-kysely edistää nuorten ja valmentautujien osallisuutta: Sovari toimii nuorille ja valmentautujille yhtenä kanavana tuoda esille näkemyksiään etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteutuksesta ja kehittämistarpeista sekä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkossa.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI SISÄLTÄÄ KAKSI ARVIOINTIOSIOTA:

1. etsivän nuorisotyön *toteutuksen* ja
2. sen *vaikutusten* arvioinnin sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta.

Sovarissa arvioidaan etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään keskeisinä onnistuneessa etsivässä nuorisotyössä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla **helposti saavutettavissa**, toiseksi sen tulisi perustua **luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen** nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi **saada apua ja tukea** sopivan polun löytämisessä elämäntilanteessaan eteenpäin.¹

Etsivän nuorisotyön vaikutusten arvioinnissa selvitetään nuoren kokemia muutoksia viidellä sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella: **arjenhallinnassa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa** (kuvio 2). Nuoren huolten kuunteleminen, keskusteleminen aikuisen kanssa ja konkreettinen apu ja tuki voivat auttaa nuorta pääsemään jumiutuneesta tilanteesta eteenpäin. Nuori voi havaita vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan uudella tavalla, saada malleja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa toimimiseen ja hoitaa omatoimisesti arjen asioitaan. Hän voi myös jäsentää mielenkiinnon kohteitaan ja vaihtoehtoja opiskelun ja työelämän saralla. Nuori voi saamansa avun myötä kokea, että hänellä on mahdollisuuksia itse vaikuttaa elämänsä kulkuun sen sijaan, että vain ajalehtisi tai kulkisi muiden ihmisten hänelle asettamien tavoitteiden mukaan. Sosiaalisen vahvistumisen arvioinnissa tarkastellaan nuorten tämänkaltaisia kokemuksia etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

¹ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Helsinki.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVIOINTITEEMAT

Kuvio 1. Työpajatoiminnan toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

Sovari tuottaa valtakunnallista, alueellista ja organisaatiokohtaista tietoa sekä asiakkaiden omin sanoin kuvaamia kokemuksia työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikutuksista. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry laatii Sovari-tulosten alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot sekä valtakunnallisen raportin vuosittain. Alueelliset yhteenvedot tuotetaan etsivän nuorisotyön koordinaatioalueittain sekä AVI-alueittain. Organisaatiokohtaisissa ja alueellisissa yhteenvedoissa tulokset ovat verrattavissa valtakunnallisiin tuloksiin. Asiakaskohtaista tietoa Sovari ei tuota.

Etsivässä nuorisotyössä nuoret voivat vastata Sovari-nettikyselyyn siinä vaiheessa, kun nuoren jotain tuentarvetta on käsitelty yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoren asiakkuus etsivässä nuorisotyössä voi jatkua edelleen. Sovarin sisältämiä teemoja ja kysymyksiä on hyvä myös käsitellä yhdessä nuoren kanssa osana etsivää nuorisotyötä. Näin Sovarin avulla voidaan jäsentää asiakkaan henkilökohtaisia tavoitteita ja sosiaalista vahvistumista palvelun myötä ja nuoren on helpompi arvioida palvelun laatua ja edistysaskeliaan Sovari-kyselyssä.

Sovari-mittarin on kehittänyt ja sen ylläpidosta vastaa Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry (entinen Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY). Sovarin ylläpitäminen sisältyy kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksen toimintaan, jota rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Sovari otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa ja sen käyttäjäkunta on laajentunut vuosittain. Sovarin kehittämistyö on toteutettu yhteistyössä etsivän nuorisotyön ja työpajojen toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. Into edistää ja kehittää etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa valtakunnallisesti.

Sovari 2021 -tuloksiin on koottu etsivän nuorison Sovari-kyselyyn saadut vastaukset vuoden 2021 ajalta. Sovari 2021 kokoaa 2336 nuoren näkemykset etsivästä nuorisotyöstä ja sen vaikutuksista sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta: 1496 nuorta vastasi Sovari-peruskyselyyn ja 840 nuorta lyhennettyyn Sovari EASY-kyselyyn. Sovari 2021 -tuloksista on tuotettu organisaatiokohtaiset yhteenvedot 125:lle etsivän nuorisotyön organisaatiolle, joilla vastanneiden määrä oli vähintään seitsemän.

Etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -raportissa esitellään Sovarin keskeisiä valtakunnallisia tuloksia kokonaisuutena sekä nuorten taustatietojen mukaan ryhmittäin. Sovarin käyttöä tukevassa opaskirjassa² kuvataan konkreettisesti Sovarin sisältö ja käsitellään laajemmin sosiaalisen vahvistamisen osa-alueita ja periaatteita. Oppaassa annetaan myös neuvoja mittarilla saatavan tiedon tulkitsemiseen ja hyödyntämiseen.

² http://www.tpy.fi/site/assets/files/1372/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf

Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ **nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin³.**

Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleisesti erittäin hyvin etsivän nuorisotyön periaatteet: nuoren sujuva yhteydenpito etsivään, nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään ja nuoren kuulluksi tuleminen (kuvio 3).

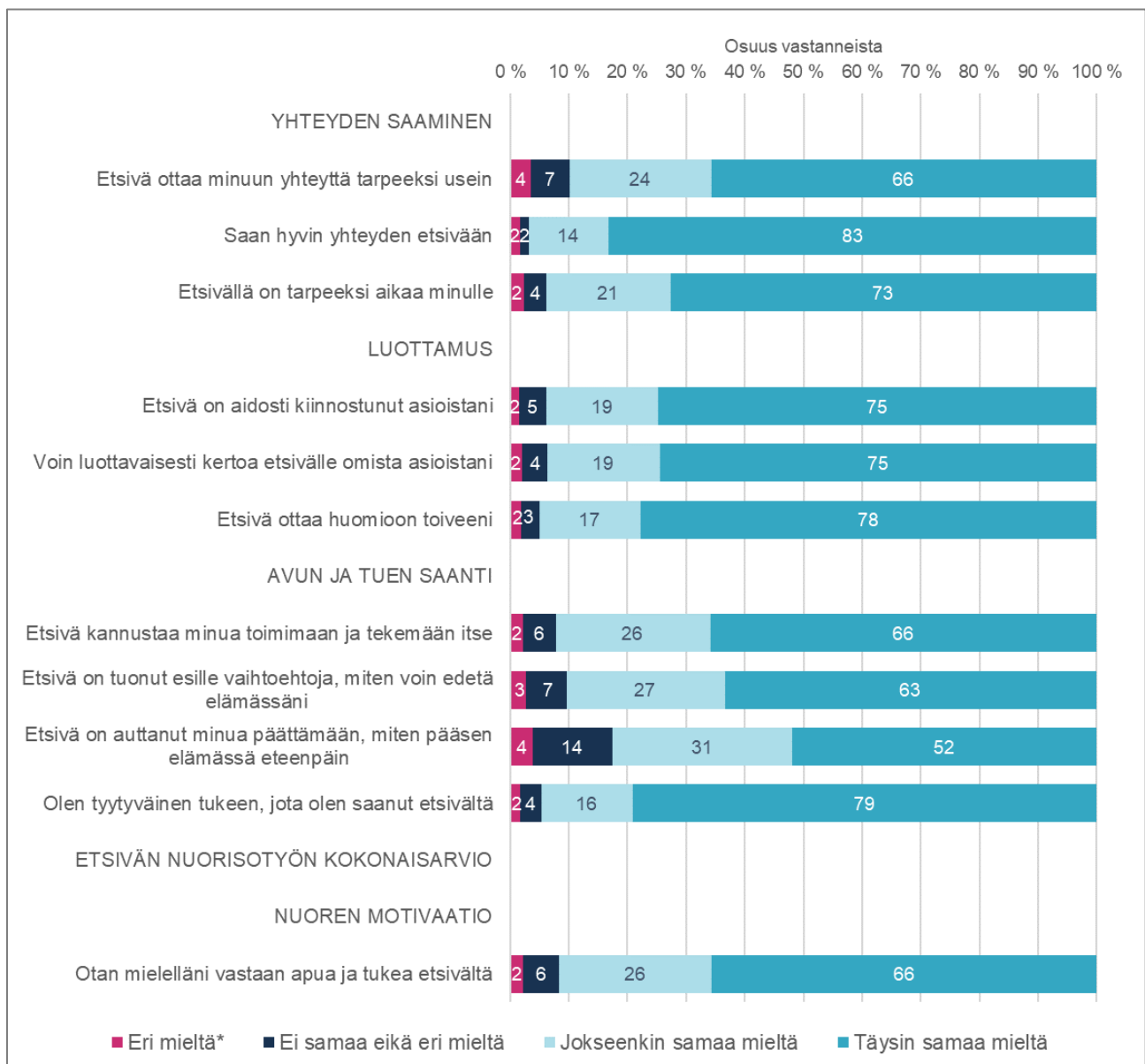
Sovari-tulosten mukaan nuoren yhteydenpito etsivään nuorisotyöntekijään on yleisesti hyvin tai melko sujuvaa; tätä mieltä on 97 prosenttia Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista. Etsivän yhteydenpito on hyvin tai melko riittävää (90 % vastaajista) ja nuoret pystyvät luottavaisesti kertomaan asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle (94 %). Etsivä nuorisotyö on siis hyvin saatavutettavissa oleva lähipalvelu. Nuoret saavat etsivästä työstä tukea nopeasti ja matalalla kynnyksellä. Valtaosa (92 %) vastanneista nuorista on saanut etsivältä kannustusta omatoimisuuteen. Nuorista 90 prosenttia on keskustellut etsivän kanssa, miten nuori voisi edetä elämässään.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista 79 prosenttia on erittäin tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja valtaosa (95 %) vähintään melko tyytyväisiä. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat kyenneet antamaan sellaista apua, jota nuoret omakohtaisesti ovat tarvinneet. Kyselyyn vastanneet nuoret ovat pääosin olleet halukkaita ottamaan vastaan etsivän nuorisotyöntekijän apua ja tukea, mikä on onnistuneen yhteistyön edellytys. Useimmat nuoret ovat kokeneet, että työntekijä huomioi yleensä hyvin nuoren omat toiveet ja ajatukset asioissa etenemisestä.

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antavat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena erittäin hyvän arvosanan 4,6 asteikolla 1–5 (kuvio 4). Nuoret ovat kyselyn mukaan hyvin tyytyväisiä työskentelyyn etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja häneltä saatuun apuun. Ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että jokaiselle nuorelle löydetään hänelle sopivat palvelut, koulutus tai muu polku eteenpäin. Etenemiseen vaikuttavat monet asiat: esimerkiksi palveluiden saatavuus ja opiskelumahdollisuudet seudulla eivät välttämättä osu yhteen nuoren tarpeiden ja toiveiden kanssa. Kuitenkin myös tällä saralla Sovari-tulos on hyvä. **Nuorten ohjaus eteenpäin on onnistunutta, sillä 83 prosenttia vastaajista koki, että etsivä on auttanut heitä päättämään, miten he pääsevät elämässä eteenpäin.**

Nuoret ovat etsivään nuorisotyöhön yhtä tyytyväisiä kuin vuotta aikaisemmin. Kun vuoden 2021 Sovari-tuloksia verrataan vuoden 2019 tuloksiin, tulee esille, että etsivät nuorisotyöntekijät tukivat nuoria aikaisemmin hieman paremmin omatoimisuuteen kuin vuonna 2021.

³ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpa-jayhdistys ry, Helsinki.

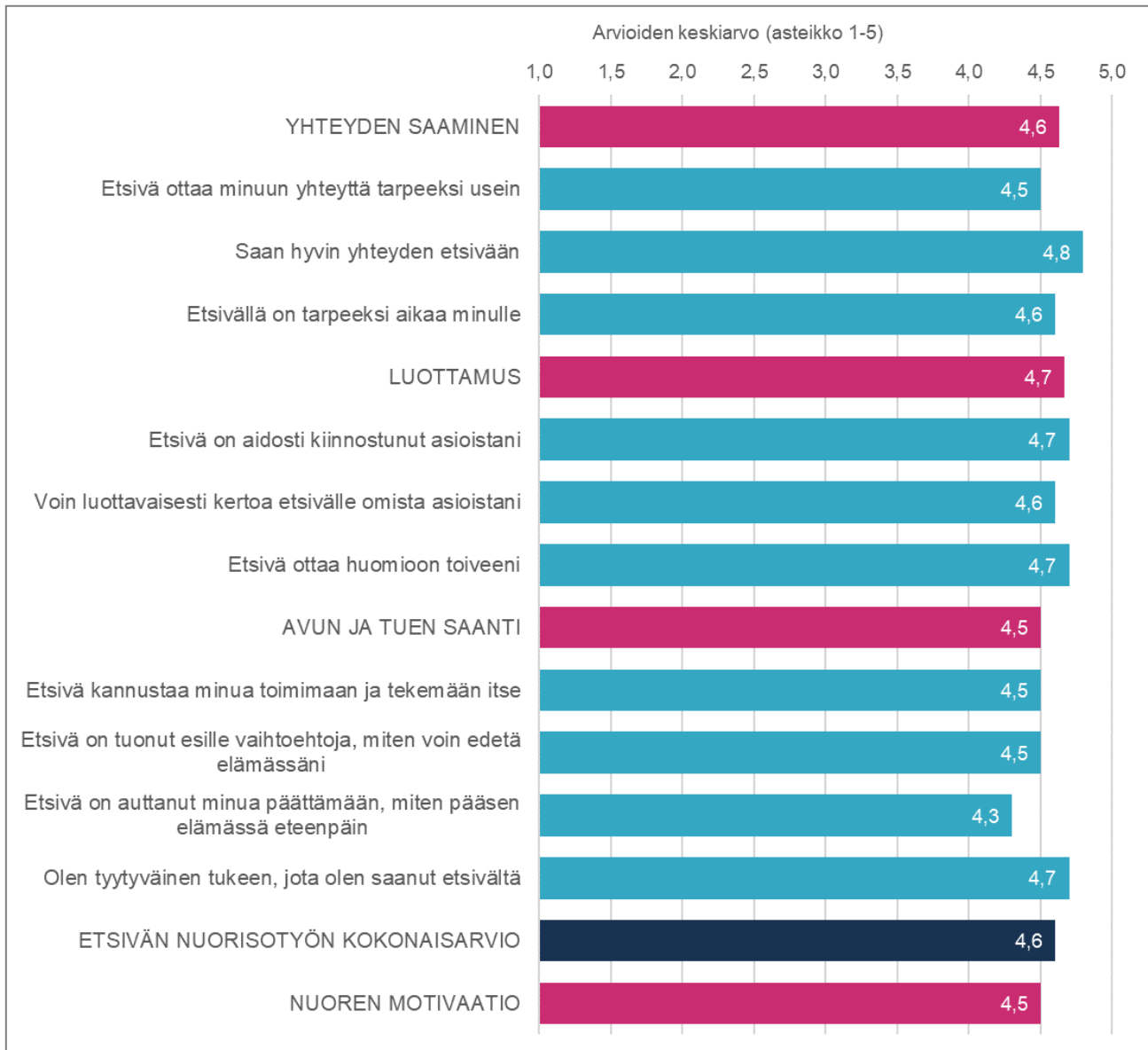

Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset etsivästä nuorisotyöstä (N=2336). (*Vastausvaihtoehdossa "Eri mieltä" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä".)

Sovari-tulosten mukaan etsivää nuorisotyötä toteutetaan hyvin niin miesten kuin naistenkin sekä eri-ikäisten näkökulmasta:

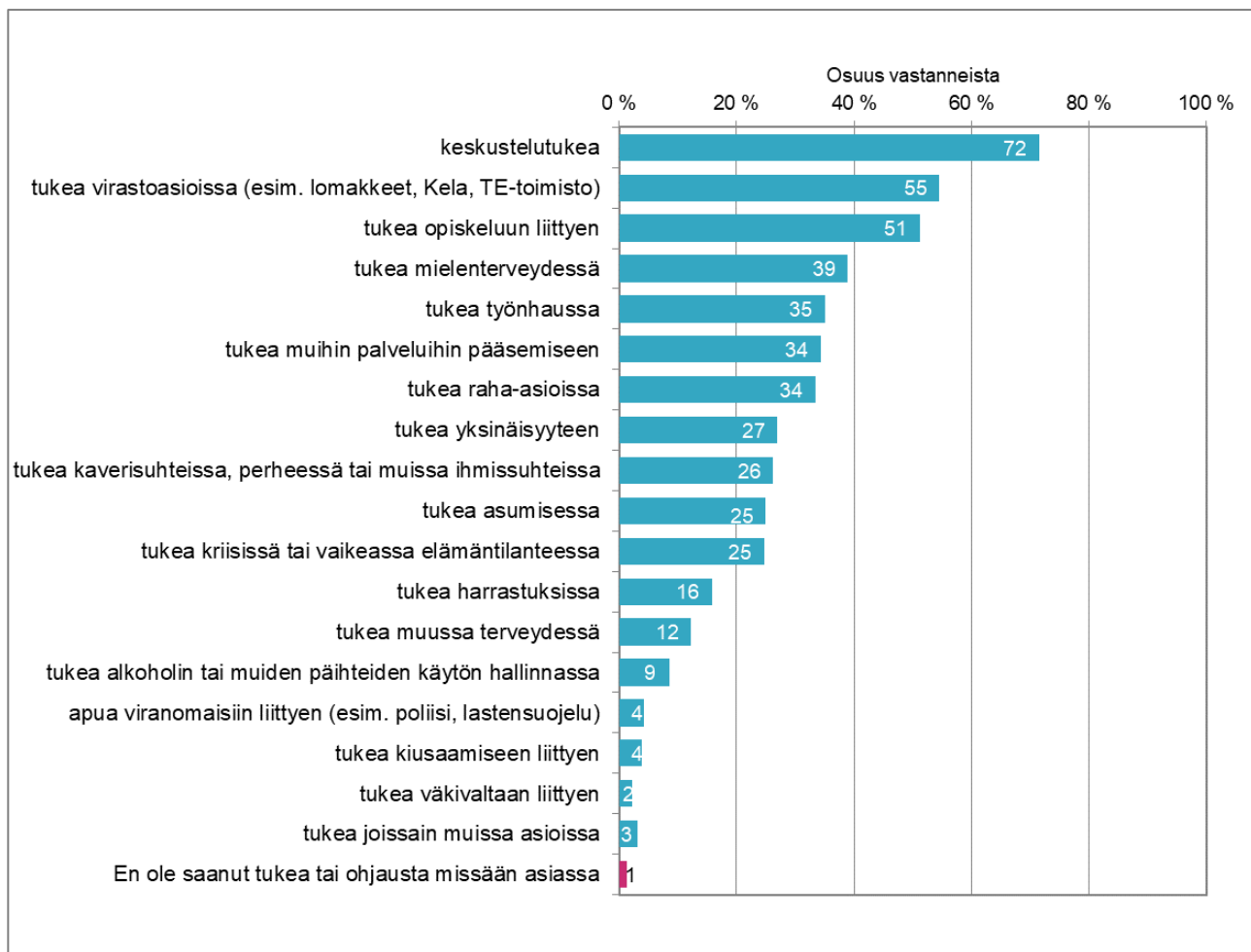
- **Sovari 2021 -tuloksissa sekä miesten että naisten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle on 4,6.** Kuitenkin naiset ovat hieman tyytyväisempiä kuin miehet etsivään nuorisotyöhön (tilastollisesti merkitsevä ero). Ero tulee esille siinä, kuinka hyvin nuoret kokevat tulevansa kuulluiksi: kuinka kiinnostunut etsivä nuorisotyöntekijä on kuulemaan nuoren asioita ja kuinka luottamuksellinen keskusteluyhteys heidän välilleen muodostuu. Naiset olivat myös motivoituneempia yhteistyöhön etsivän kanssa kuin miehet. Ero miesten ja naisten kokemuksissa kasvoi vuoden aikana edellisen kauden Sovari-tuloksiin verrattuna.

- **Kaikenikäiset nuoret ovat Sovari 2021 -tuloksissa yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön.** Ikäryhmien välillä on eroa tyytyväisyydessä lähinnä keskusteluiden avoimuudessa. Mitä enemmän nuorella on ikää, sitä paremmin he luottavat etsivään nuorisotyöntekijään ja kertovat hänelle omista asioistaan.

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=2336).

Sovari-tulokset ilmentävät sitä, kuinka laaja-alaista on etsivässä nuorisotyössä tarjottu tuki. Sovari 2021 -kyselyssä tiedusteltiin aikaisempaa laajemmin, millaisissa asioissa nuoret kokevat saaneensa tukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Yleisimpiä asioita ovat edelleen keskustelutuki, virastoasiat sekä opiskelu (kuvio 5). Sovari-kyselyn mukaan 72 % asiakkaista on saanut keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Nuorista 55 % on saanut apua virastopalveluiden käytössä ja 51 % opiskeluun liittyen. Kyselyn uudistamisen myötä mielenterveyteen liittyvät asiat sijoittuivat neljänneksi yleisimmäksi teemaksi, jota nuoret ovat käsitelleet etsivän nuorisotyöntekijän kanssa: heistä 39 % koki saaneensa tukea mielenterveyteensä.

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=2334).

Nuoret keskustelevalle etsivien kanssa usein työnhausta, raha-asioista ja asumisesta ja saavat ohjausta muihin palveluihin pääsemiseen. Uudistettu kysely tuo esille sen, että joka neljäs nuori on saanut tukea myös yksinäisyyteen, kaverisuhteisiin, perheeseen tai muihin ihmissuhteisiin sekä kriisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen etsivältä nuorisotyöntekijältä. Harrastukset ja muuhun terveyteen liittyvät teemat ovat jonkin verran esillä etsivässä nuorisotyössä. Uusimman Sovari-kyselyn tuomien tulosten mukaan viranomaisapu esimerkiksi poliisin tai lastensuojelun kanssa sekä kiusaamiseen ja väkivaltaan liittyvät asiat ovat harvinaisia, mutta niitäkin käsitellään etsivässä nuorisotyössä.

Kaikkiin mieltä askarruttaviin asioihin ja kysymyksiin sain apua ja vastauksia. Kynnys avun pyytämiseen aleni tosi paljon oman nuorisotyöntekijän avulla. Sain hoidettua paljon asioita, kun oma-aloitteisuus oli heikkoa enkä oikein tiennyt, mistä aloittaa. Oli myös kiva, että sellaisiinkin asioihin tarjottiin apua ja vaihtoehtoja, mitä en edes itse osannut ottaa esille tai tiennyt tietyistä palveluista. Oli myös kiva, että soittoajat ja tapaamiset pystyttiin sopimaan alkuvaiheessa vähän myöhemmälle aikataululle, kun herääminen oli hankalaa. Apua tarjottiin myös tulevaisuuteen ja oli kiva, kun sanottiin, että aina saa soittaa, jos tulee jotain ongelmia tai kysymyksiä, vaikka oma "asiakkuuteni" loppuikin.

Sovari 2021 -tulosten peilaaminen edellisen kauden tuloksiin tuo esille, että etsivässä nuoristyössä on käsitelty opiskeluun liittyviä asioita aikaisempaa enemmän ja työnhakuun liittyviä asioita aikaisempaa vähemmän

- **Miehet ja naiset käsittelevät etsivän nuorisotyöntekijän kanssa osittain erilaisia asioita. Kolme eniten käsiteltyä teemaa ovat kuitenkin samat niin miehillä kuin naisillakin:** useimmat naiset (77 %) ja miehet (65 %) ovat saaneet keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Toiseksi yleisintä on virastoasioiden hoitaminen yhteistyössä: siinä apua oli saanut 56 % naisista ja 55 % miehistä. Tuen saaminen opiskelussa on seuraavaksi yleisin teema: naisista 57 % ja miehistä 47 % on saanut etsivältä tukea opiskeluun liittyen.
- **Neljänneksi yleisin teema naisilla on mielenterveyden tuki ja miehillä työnhaku etsivien kanssa työskentelyssä.** Etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista miehistä 30 % oli työttömänä, kun taas naisista 17 %.
- **Naiset käsittelevät monipuolisemmin erilaisia teemoja kuin miehet etsivien kanssa.** Naiset kokevat miehiä enemmän saavansa etsivältä tukea ihmissuhteisiinsa, yksinäisyyteen, kriisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen, opiskelemiseen ja mielenterveyteen sekä keskustelutukea. Suurempi osa miehistä kuin naisista käsittelee työnhakuun liittyviä asioita etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.
- Miehet ovat käsitelleet erilaisia teemoja etsivän nuorisotyöntekijän kanssa suunnilleen saman verran kuin edellisnäkin vuonna. Naiset ovat käsitelleet erityisesti opiskeluun liittyviä asioita ja saaneet keskustelutukea aikaisempaa enemmän. Heillä aikaisempaa vähemmän esillä ovat olleet työnhakuun liittyvät asiat.
- **Tuensaannin muodot vaihtelevat etsivässä nuoristyössä myös asiakkaiden iän mukaan.** Keskustelutuki, virastoasioiden hoitaminen ja opiskeleminen ovat yleisimpien käsiteltyjen teemojen joukossa 16–25-vuotiaiden kanssa. Seuraavaksi yleisin asia 16–20-vuotiailla on mielenterveyden tuki; 21–25-vuotiailla niitä ovat muihin palveluihin ohjautuminen, mielenterveyden tuki ja työnhaku. 26–28-vuotiaat saavat useimmiten keskustelutukea, tukea virastoasioiden ja mielenterveyteen sekä ohjausta muihin palveluihin pääsemiseksi.
- Etenkin nuorimpien kanssa käsitellään opiskeluasioita ja etenkin vanhimmat ikäryhmät saavat ohjausta virastoasioiden ja muihin palveluihin pääsemiseen, eli kyseessä voi olla esimerkiksi mielenterveys- tai päihdepalveluiden tarvetta. Työnhakua, raha-asioita ja asumista käsitellään etenkin varttuneimpien nuorten kanssa.
- Mitä enemmän nuorilla on ikää, sitä monipuolisemmin heidän kanssaan käydään läpi erilaisia asioita etsivässä nuoristyössä: iän myötä yleistyy esimerkiksi keskustelutuen saaminen, mielenterveyden tukeminen ja yksinäisyyden käsitteleminen etsivän kanssa.

Sovarissa nuoret kuvaavat omin sanoin, mitä myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä. Vastauksissa toistuu sana ”aina”, joka kuvaa palvelun **luotettavuutta ja jatkuvuutta**. Nuoret kokevat, että etsivät nuorisotyöntekijät ovat nuoren rinnalla kulkijoita, joiden puoleen he voivat kääntyä milloin vain. Nuorten kokemusten mukaan etsivät ovat aidosti kiinnostuneita nuorten tilanteesta ja avuntarpeista.

- Oikealla hetkellä oikeassa paikassa. Aina tukena.
- Aina voi soittaa, oli asia mikä tahansa. Aina saan tietoa tai apua, kun on tarvetta.
- Kaikkea apua on aina saanut, kun on vaan itse saanut aikaiseksi kysyä apua.
- Etsivän kanssa asiointi toi jatkuvuutta epävarmaan tilanteeseen, jossa kaikki muu oli pilkitty pieniin vaihteluihin pätkiin.
- Aina on löytynyt aikaa auttaa!
- Kun kaikki muut tahot olleet tavoittamattomissa, niin etsivältä olen saanut tukea asioihin.
- En tunne luotettavampaa ihmistä! Olen saanut todella paljon apua ja voin kertoa mitä vain, ja saan aina hyviä vastauksia ja neuvoja. 😊
- Minulla on etsivän nuorisotyön ansiosta luotettava aikuinen, jolta voin kysyä aina apua ja neuvoja.

- Olen saanut apua todella moneen mielestä askarruttavaan asiaan, asioiden hoitamiseen ja selvittämiseen. Jos etsivä ei ole osannut auttaa, ollaan etsitty ihminen, joka voi siinä asiassa auttaa.
- Olen saanut etsivästä nuorisotyöstä luottohenkilöitä. Pystyn aina ottamaan yhteyttä, jos vastaan tulee joku ongelma tai asia, jota en itse osaa hoitaa ilman neuvoja. Etsivä nuorisotyö on toiminut tärkeänä tukipilarina omassa elämässäni.
- Oma etsivä tuntuu kuin hyvältä ystävältä. Hän tukee ja auttaa aina.
- Tarvittaessa saa aina tukea asiaan kuin asiaan.
- Paljon tukea arjesta selviytymiseen sekä pitkäaikaisen tukikontaktin/luotettavan ihmisen elämään (jotakin ”pysyvyyden” tunnetta).

Nuorten kirjoittamissa kuvauksissa etsivästä nuorisotyöstä toistuu myös sana ”kaikki”: nuori voi kääntyä etsivän nuorisotyöntekijän puoleen **monenlaisissa asioissa**. Olipa nuoren avuntarve millainen tahansa, siihen vastataan. Etsivän nuorisotyöntekijä etsii ratkaisuja nuorten erilaisiin tilanteisiin, tukee ja auttaa heitä eteenpäin sekä ohjaa ja saattaa nuoren tarvittaessa muihin palveluihin.

- Etsivä on auttanut minua kaikessa, missä olen apua tarvinnut.
- Voi kysyä kaikkea, mikä mietityttää.
- Todella paljon hyviä keskusteluja, tukea ja apua kaikissa asioissa.
- Apua kaikkiin mahdollisiin asioihin, joista en itse ole osannut selviytyä.
- Kaikissa asioissa, missä minulla oli vaikeuksia, olen saanut hyvin tukea.
- En olisi tässä ilman omaa etsivää nuorisotyöntekijää. Olen hyötynyt kaikissa elämän osa-alueissa älyttömän paljon etsivästä nuorisotyöstä.
- Kaikkeen olen apua saanut, mitä ikinä olen kysynytään. En voi tarpeeksi edes kiittää.
- Olen saanut itseasiassa kaiken tuen, mitä olen ikinä tarvinnut. Olen tosi kiitollinen.
- Olen saanut kaiken, mitä olen halunnut.
- Olen saanut tuen kaikkiin elämän osa-alueisiin matalalla kynnyksellä.

Etsivässä nuorisotyössä tehdään **laadukasta työtä**. Nuoret kuvailevat etsivää nuorisotyötä palveluna, jossa heidät on kohdattu aidosti. Nuoret kertovat, että etsivä on kuunnellut ja ollut oikeasti kiinnostunut heidän asioistaan. Nuoret ovat voineet jakaa huoliaan ja saaneet uusia näkökulmia etsivän kanssa keskustellessaan. He ovat pystyneet luottamaan etsivään nuorisotyöntekijään ja keskustelemaan heidän kanssaan monista eri asioista. He ovat kokeneet tullessaan hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat. Joistakin asioistaan nuoret eivät ole voineet puhua kenellekään muulle. Nuoret ovat saaneet neuvoja, vinkkejä, tukea ja kannustusta. Nuorten kuvausten mukaan etsivien työskentely on ollut asiantuntevaa, mukavaa ja lämminhenkistä. Etsivässä nuorisotyössä edetään uorten lähtökohtien, osaamisen ja voimavarojen mukaan. Etsivä nuorisotyöntekijä kannustaa nuoria oma-toimisuuteen, mutta toisaalta ei painosta heitä liikaa.

- On paljon asioita, jotka nuoren aikuisen tulee tietää, mutta joita kukaan ei kuitenkaan kerro. Etsivillä on asioista tietoa ja aina voi luottaa siihen, että joku keino ja ratkaisu keksitään, kun jotain menee pieleen. On todella mielestä rauhoittavaa tietää, että etsivät nuorisotyöntekijät tukevat ja kuuntelevat. Oli kyseessä sitten hyvät tai huonot asiat! :) <3
- Etsivän saa kiinni lähes aina, ja on ollut ihana keskustella ihmisen kanssa, joka on aidosti kiinnostunut hyvinvoinnistani.

- Aidosti kuuntelee ja antaa uusia näkökulmia.
- Hyvää on ollut, kun olen päässyt keskustelemaan toisen ihmisen kanssa ja saanut jaettua mielessä pyöriviä asioita ja saanut neuvoja.
- Olen saanut luotettavan ihmisen elämäni, jonka kanssa on erittäin helppo keskustella asiasta kuin asiasta. Elämänlaatuni on parantunut huomattavasti viimeisen kolmen vuoden aikana.
- Aidosti välittävän ihmisen, joka tukee ja kuuntelee.
- Etsivä löytää aina oikeat sanat, jos on huono päivä, ja ne tulee suoraan sydäimestä.
- Aika paljon kaikkea, esim. olen voinut kertoa omista asioista, joita en muuten pysty kenellekään kertomaan.
- Aikaa keskustella asioista, joita ei voi tai en halua puhua perheen tai ystävien kanssa.
- Etsiviltä rohkeutta omaan tekemiseen ja keskustelukaverin, tunteen, että todella kiinnostaa, mitä kuuluu ja mitä meinaan tehdä elämällä. Hauskaa!
- Ihan huikeeta, että on tämmöinen apu ja mahdollisuus! Oon saanut positiivisia potkuja persauksille, kannustusta ja huolenpitoa, perään katsomista. Oon saanut aitoa välittämistä ja kohtaamista.
- Aitoa ja välittävää tukea ja keskusteluapua. Paljon apua ja potkua asioihin, joita ei tulisi niin helposti yksin hoidettua tai aloitettua.
- Kannustusta sekä luotettavan avun elämän eri tilanteisiin.
- Erittäin hyvää ja tarpeeseen tullutta keskusteluapua ja seuraa. Luotettavan ja turvallisen ihmisen, jonka kanssa työstää ja pohtia asioita. Apua vaikeissa päätöksissä ja tilanteissa ja tukea esimerkiksi Kelan kanssa asiointiin.
- Kun minulla oli vaikeaa elämässä, sain etsivästä tukea ja turvaa. Oli mukava, että jotakuta oikeasti kiinnosti, miten minulla menee ja mitä kuuluu.
- Hyviä neuvoja, vinkkejä, tietoa ja tukea oman elämän murheisiin.
- Etsivä nuorisotyö on antanut asiantuntevaa ja henkisesti tukevaa seuraa ja apua, josta olen hyötynyt erityisen paljon.
- Olen saanut todella mukavaa palvelua etsivä nuorisotyöstä. Työntekijät ovat todella mukavia ja ottavat aina ihanan lämpimästi vastaan. Saan olla tapaamisella ihan oma itseni ja tunnen itseni tärkeäksi ja kuuluksi. On ihanaa, että on tällainen näin rento paikka nuorille, missä saa käydä juttelemassa mistä tahansa elämän asioista. Olen saanut apua asunto- ja muuttoasioissa, opiskeluun liittyvää apua sekä paljon muuta. Haluan kiittää työntekijöitä hyvästä työstä!
- Oikeasti saanut tukea ja tsemppattua, elämäntilanteesta riippumatta. Ollut tosi ihana olo, kun on saanut olla oikeesti oma itsensä ja autettu.
- Tukea ja turvaa. Voin sanoa rehellisesti kaikesta ja minua ei tuomita, ei paheksuta eikä tule hyljättyä oloa, vaikka olisin juonut ja vetänyt päihteitä tilin tyhjäksi.
- Oon saanu tosi paljon sellasta apua, mitä en muualta saisi. Osataan kohdata minut nuorena 18-vuotiaana eikä liian aikuisena olettaen, että tiedän jo kaikesta kaiken, vaan ymmärretään, jos en tajua miksi joku asia toimii tietyllä tavalla. Ehdotetaan myös, että "voinko ottaa tänne ja tänne yhteyttä sinun puolestasi", joka on helpottavaa, koska esimerkiksi itselleni virallisten asioiden hoitaminen jännittää joskus. On ihanaa, että he pystyvät vähän hoitamaan jotain puolestani.
- Hän on auttanut minua aina, enkä ikinä ole jäänyt yksin tilanteeseen. Ymmärtänyt, että asioiden hoitaminen on minulle vaikeaa, mutta aina tsempannut ja yhdessä soiteltu esim. Kelaan, ettei yksin tarvitse. Myös muistutellut asioista tietyin väliajoin, että olenko muistanut tehdä ja hoitaa.

- Tarvitsin apua asioiden järjestämiseen, kun kaksi merkittävää tukijaa otettiin pahaan saumaan pois. Olisin jäänyt hukkateille ilman etsivää. Hänen kanssaan tein monipuolisesti kaikkea ja pystyin puhumaan mieltä painavista asioista. Etsivä ei myöskään tehnyt asioita puolesta, vaan oli tukena ja antoi vinkkejä. Etsivä myös usein kysyi omaa kantaani tai ehdotustani jonkun tilanteen ratkaisuun, ennen hänen mielipidettään. Olen hänelle tosi kiitollinen avusta.
- Koen, että etsivä nuorisotyö ohjaajista on ollut hyvää keskusteluapua, asioihin löytyy helpommin ratkaisuja ja saa monipuolisempia näkökulmia, mitä ei ehkä itse olisi tullut ajatelleeksi. Jos ei ole valmis puhumaan jostain aiheesta, ottivat ohjaajat sen todella hyvin vastaan ja vaihdettiin aihetta.
- Nuorisotyöntekijäni on oikeasti ihminen, jolle voin puhua rennosti asioistani. En ole aiemmin elämässäni osannut ottaa apua ulkopuolisilta vastaan, mutta nykyisen nuorisotyöntekijäni kohdalla otan kaiken avun vastaan enemmän kuin mielelläni.
- Olen saanut luotettavaa keskusteluapua ja kannustusta harrastuksiin ja asioiden hoitamiseen sekä tukea asioiden järjestämisessä ja hakemusten tekemisessä yms. Ihan hirveästi kaikkea hyvää.

Olen saanut luotettavan ihmisen ja juttelukaverin, jolle on pystynyt laittamaan viestiä aina, kun elämä ja omat ajatukset ovat olleet hieman sekaisin. Olen saanut paljon ymmärrystä ja tukea, jonka avulla olen selvinnyt eteenpäin ja pystynyt tarkastelemaan paremmin asioita eri näkökulmista. Omalla kohdallani ainakin tarjottu apu on ollut hyvin asiakaslähtöistä, mikä on tuntunut todella hyvältä. Kokonaisvaltaisesti koen, että etsivä nuorisotyöllä on ollut suuri positiivinen vaikutus elämässäni ja siinä mihin pisteeseen olen nyt päässyt.

Nuoret antoivat kiitosta myös etsivän nuorisotyön järjestämästä **ryhmätoiminnasta, tapahtumista ja harrastuksista** nuorille.

- Olen tutustunut uusiin ihmisiin nuorisotilassa. Yleisesti on hyvä asia, että nuorisotilan yhteydessä järjestetään erilaisia tapahtumia tms.
- Auttavat ja järjestävät erilaisia iltoja, joissa on ollut mukava käydä.
- Sain hyvän kaverin tueksi, paljon mahdollisuuksia osallistua toimintoihin, päässyt tapaamaan/tutustumaan muihin nuoriin toimintojen ohessa, valoa arkeen.
- Olen saanut juttelutukea. Paljon apua harrastusasioissa ja haettiin ryhmään, jossa pääsen tutustumaan muihin ihmisiin ja kokeilemaan eri harrastuksia.
- Päässyt mukaan ryhmätoimintaan ja sieltä kaverin. Olen tullut rohkeammaksi, enkä pelkää niin paljon ihmisten kanssa oloa.
- Sain ryhmätoiminnasta lisää sosiaalisia tilanteita & vähentää yksinäisyyden tunnetta.
- Tukea ja apua omien asioiden hoidossa. Lisäksi olen saanut sosiaalisia kontakteja ryhmien/leirien kautta.
- Tukea ja kannustusta sosiaaliin asioihin, esimerkiksi ryhmiin osallistuminen. Tarvittaessa keskusteluapuna ja mukana ryhmissä, jos niihin lähteminen yksin on vaikeaa.
- Ystävyyssuhteita, tukea, neuvoja, oppinut uusia asioita, nähnyt uusia paikkoja, lähtenyt mukaan toimintaan, johon en luultavasti omalla ajalla olisi osallistunut; kokemuksia uusien ihmisten kanssa.

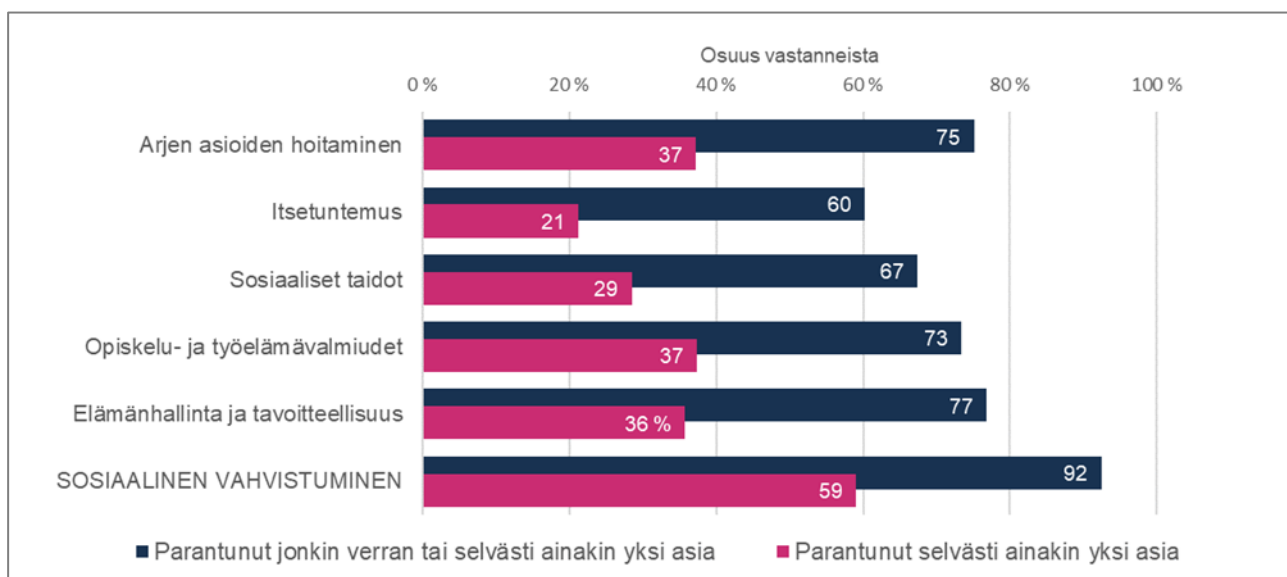
Etsivässä nuorisotyössä on myös ihanaa se, että kaikki halukkaat pääsevät mukaan. Etsivät järjestävät viikoittain kokoon-tumisen, jossa esim. pelaillaan lautapelejä, juodaan kahvia ja jutellaan niitä näitä. Se on kyllä aina sen päivän kohokohta! Sinne on aina kiva mennä eikä koskaan tunnu siltä, etten olisi tervetullut.

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla

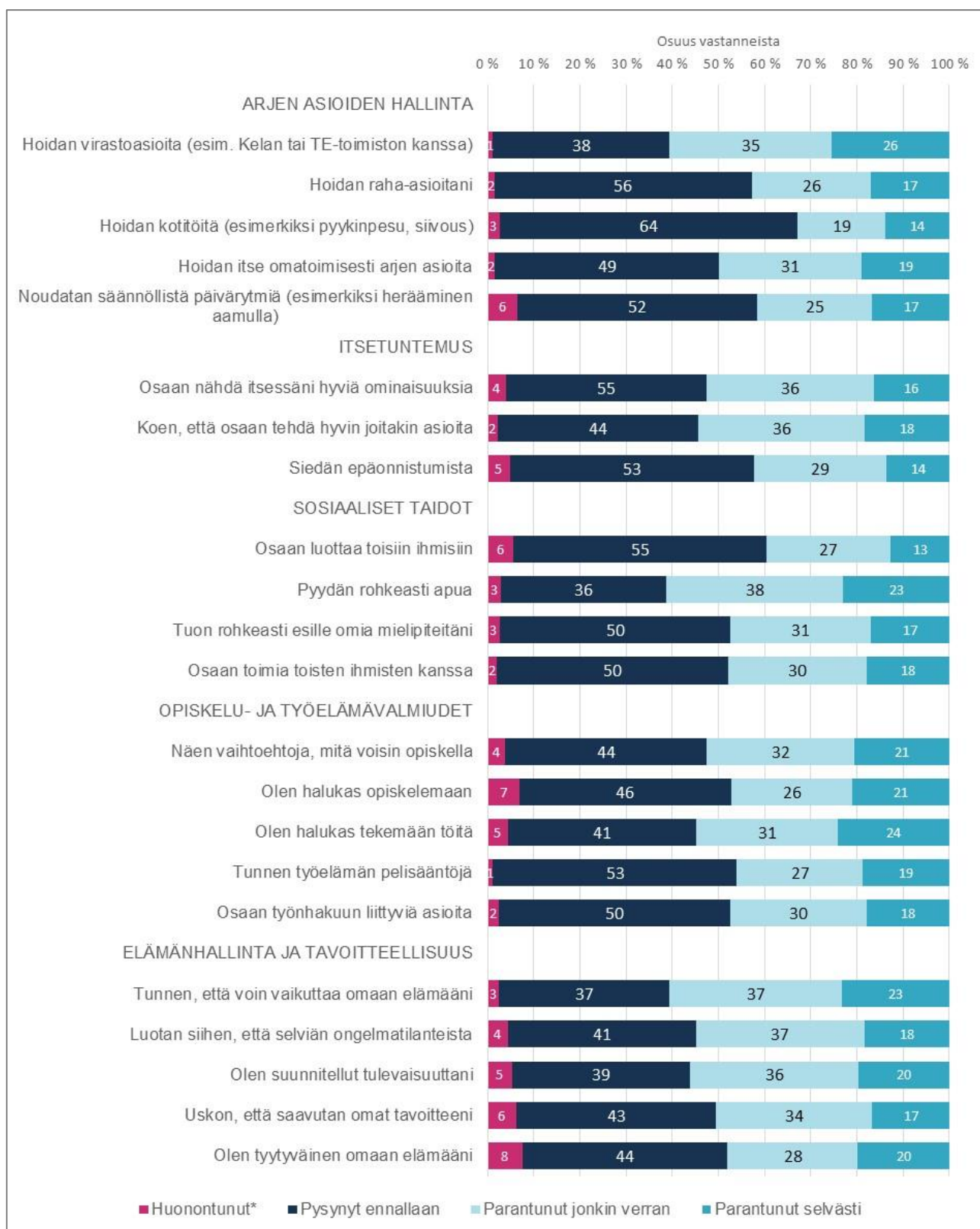
SOVARI-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA **92 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (kuvio 6). Selkeää muutosta elämäntilanteessaan on kokenut kuusi nuorta kymmenestä (59 %).**

Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus tulee esille laajasti kaikilla tarkasteluun sisältyneillä osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa. Sovari 2021 -tulosten mukaan 60–77 % nuorista on kokenut edistysaskelia näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuoret kokevat sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla etsivän nuorisotyön aikana. Erityisen voimakasta myönteistä muutosta on koettu arjenhallinnassa, elämänhallinnassa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa: selvää edistystä näillä osa-alueilla koki melkein 40 % ja ainakin jonkin verran kehitystä ¾ nuorista. Kokemukset siitä, että asiat olisivat menneet huonompaan suuntaan, ovat harvinaisia. Kuvio 7 tuo esille lähemmin aihepiireittäin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana.

Nuorten sosiaalisen vahvistumisen kokemukset ovat vähentyneet kahden vuoden takaisin Sovari 2019 -tuloksiin verrattuna. Vähennys on havaittavissa kaikilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla. Muutokset ovat samansuuntaiset edellisiin vuoden 2020 tuloksiin verrattuna, mutta vain osittain tilastollisesti merkitsevästi. Tulosten mukaan etsivällä nuorisotyöllä oli vuonna 2019 enemmän myönteistä vaikutusta nuoriin etenkin arjen asioiden hallinnassa, itsetuntemuksessa, vuorovaikutustaidoissa, työnhakutaidoissa sekä tulevaisuuden suunnitelmissa ja tyytyväisyydessä elämään.

Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2322).

Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2021-kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2322).

Vuoden 2021 Sovari-tulokset ovat yhtä hyvällä tasolla kuin kaksi vuotta aikaisemmin siinä, kuinka paljon nuoret kokevat mahdollisuutta vaikuttaa omaan elämäänsä. Nuoret ovat siis edelleen saaneet etsivän nuorisotyön myötä hyvin vahvistusta sille, että he voivat vaikuttaa moniin asioihin elämässään. Myös se, miten hyvin nuoret ovat saaneet rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä, on pysynyt samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Kuviossa 8 tarkastellaan ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan sosiaalisen vahvistumisen kokemuksia osa-alueittain.

- Miehet ovat kokeneet edistymistä naisia enemmän työelämävalmiuksissaan: he ovat saaneet lisää motivaatiota tehdä töitä ja oppineet työnhakuun liittyviä asioita etsivän nuorisotyön aikana. Erityisesti miehet ovat saaneet myös lisää luottamusta toisiin ihmisiin. Lisäksi etsivä nuoriso näyttää lisänneen erityisesti miesten tyytyväisyyttä elämäänsä.
- Opiskelu- ja työelämätaitojen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 16–25-vuotiaat, arjen taitojen ja elämänhallinnan vahvistumista 21–25-vuotiaat sekä itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen vahvistumista 21–28-vuotiaat.

Nuoret ovat kokeneet **arjenhallinnan** parantuneen erityisesti virastoasioiden hoitamisessa (61 % vastaajista) ja yleisessä omatoimisuudessa arjessaan (50 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuorista lähes puolet on saanut ryhtiä raha-asioiden hallintaan (43 %) ja päivärytmiin (42 %). Yli kolmannes (33 %) on kokenut edistystä kotitöiden hoitamisessa.

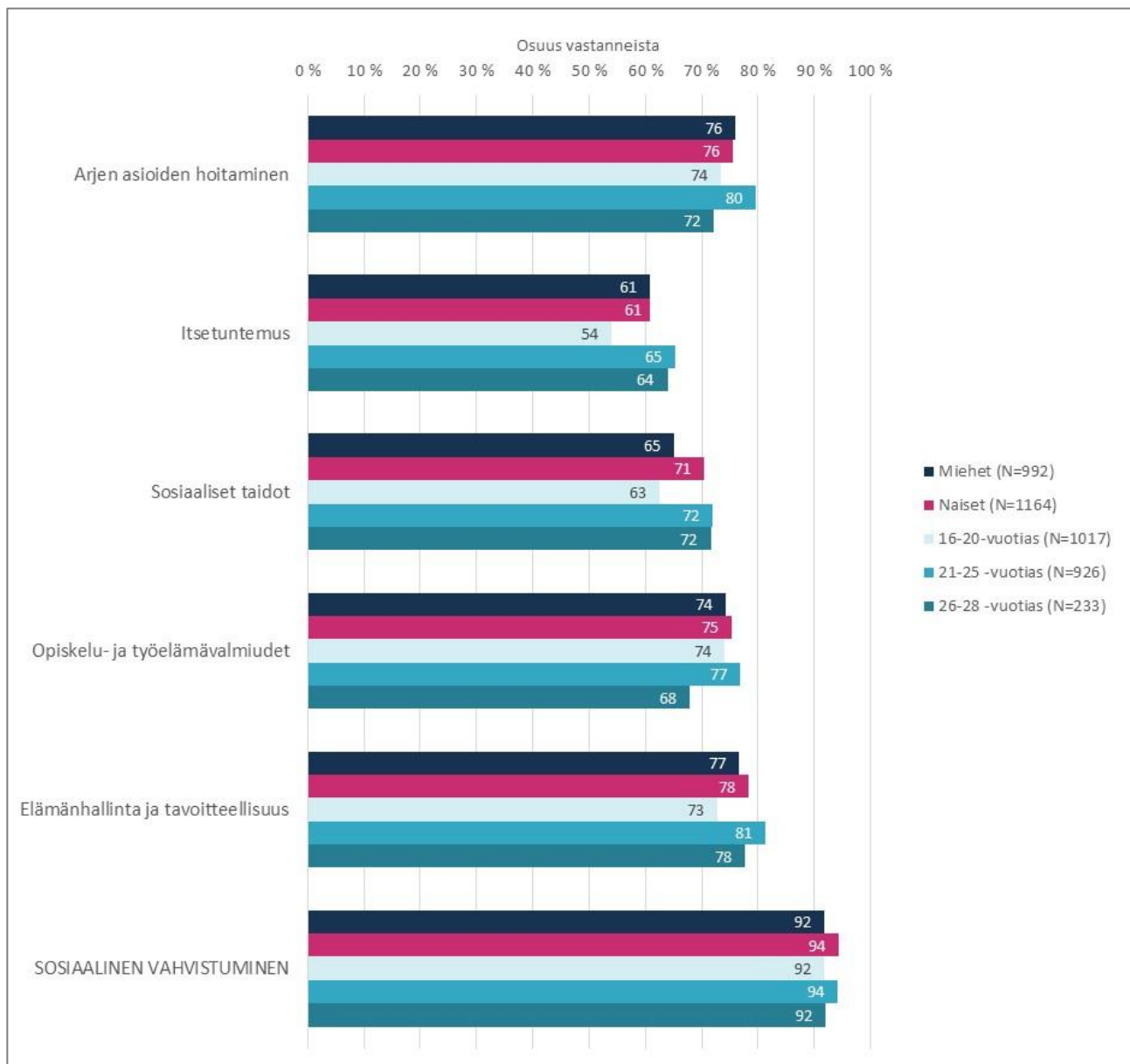
- Miehet ja naiset ovat kokeneet arjenhallinnan vahvistumista yhtä paljon etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Sekä miehet että naiset ovat hoitaneet entistä paremmin etenkin virastoasioita etsivän tuen myötä.
- Kaikenikäiset ovat kokeneet arjenhallinnan parantumista monin tavoin etsivän tukemana. Arjen taitojen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 21–25-vuotiaat. Heistä jopa 67 % on hoitanut entistä paremmin esimerkiksi virastoasioita. Kotitöiden hoitamisessa on tapahtunut edistymistä etenkin 26–28-vuotiailla.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten vastauksissa kysymykseen, mitä myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä. Nuoret ovat saaneet etsiviltä apua ja tukea tarpeen mukaan kädestä pitäen ja kulkemalla nuoren rinnalla myös asiakaskäynneillä.

Tukea ja apua. En ole aina uskaltanut soittaa opiskelupaikkoihin tai Kelaan, jolloin etsivä on soittanut puolestani ja lähtenyt mukaani esimerkiksi Kelaan tai sairaalaan, jonne ei yksin tulisi lähde.

- Olen saanut hyvän turvan ja avun, jos en ole itse tiennyt mitä pitää tehdä ja saanut nuorisotyöntekijäni mukaan tapaamisiin, mihin en itse pystyisi.
- Tukea asioiden hoitamiseen, mitkä tuntuivat olevan omien voimavarojen ulottumattomissa. Minua kuunnellaan ja uskotaan, kun sanon, etten osaa tai jaksamiseni ei riitä hoitamaan asioita täysin itse.
- Etsivien kanssa on ollut mukava tehdä esimerkiksi Kelassa asiointia, kun ei tarvitse olla yksin loputtomien lomakkeiden kanssa ja etsivät tietävät paljon kansalaisten palveluista.
- Apua velkajutuissa ja Kelan kanssa, kun en niistä itse kunnolla ymmärrä.
- Etsivä nuorisotyö auttoi voimien ja motivaation loputtua hoitamaan taloudelliset asiat kuntoon.
- Etsivä on ollut mun tukena niin mones asiassa, että en edes muista kaikkia. Koska mulla on päihdeongelma, niin tiedän, että mun kanssa työskentely ei aina oo ollu helppoo. Mun etsivä on aina kuunnellut mua ja aidosti ollut kiinnostunut mun tilanteesta. Oon saanut apua hoitaa Kela-juttuja, oon saanut hankittua uutta kämpppää, oon hoitanut etsivän kans työkkärijuttuja, soscakajuttuja, poliisijuttuja jne.

Olen saanut apua hoitaa minulle vaikeita asioita (mm. Kela-jutut, laskut yms.). Olen saanut tarvitsemaani eteenpäin potkimista ja kannustamista. Olen saanut keskustelu- ja kuunteluapua sekä tukea elämän vaikeimpina hetkinä.

Kuvio 8. Osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan etsivän nuorisotyön Sovari 2021 -kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista jossain määrin tai selvästi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Nuorten vastauksissa tulee esille, miten heidän **omatoimisuutensa** on lisääntynyt arjen asioiden hoitamisessa etsivän nuorisotyöntekijän tuen, neuvojen ja kannustamisen myötä. Nuoret ovat oppineet hoitamaan itsenäisesti arjen asioitaan.

- Olen saanut turvattua oman toimeentuloni etsivän nuorisotyön ansiosta, sillä opin hoitamaan Kelan ja työkkärin asioita paremmin ja sain näin työpaikan, jota rakastan. Raha-asioiden hoito on kohentunut myös

huomattavasti, kun olen pystynyt juttelemaan niistä etsivän kanssa ja saanut vähän lisäboostia niiden hoitamiseen itse.

- Olen saanut tukea ja neuvoja tärkeissä paperiasioissa ja hakemuksissa. Olen myös saanut ohjeistuksia parantaakseni tällaisia tilanteita, jotta ne eivät olisi niin vaikeita.
- Tukea vapaa-aikaan ja työnhakuun liittyvissä ongelmissa. Keskusteleminen toisen kanssa elämää hankaloittavista asioista auttaa. Vinkkejä ja tukea hyvien elämäntapojen (ruokavalio, liikunta yms.) ylläpitämisessä.
- Etsivästä nuorisotyöstä olen saanut paljon hyvää. Olen saanut keskusteluapua vaikeassa elämäntilanteessa sekä avaimia siihen, kuinka lähteä viemään asioita eteenpäin, vaikka itsellä oli keinot jo loppuneet.
- Isoin positiivinen asia, mitä on tapahtunut etsivän nuorisotyön avulla, on ollut se, että olen päässyt muuttamaan omilleni ja pärjään itsenäisessä arjessa.
- Olen saanut apua kaikkeen, mitä tarvitsen ja mitä olen pyytänyt. Jos henkilöllä ei ollut tietoa johonkin asiaan, niin ollaan yhdessä selvitetty, ja auttanut hoitamaan itsenäisesti asioita.
- Neuvoja itsenäistymiseen ja apua yksinäisyyteen.
- Henkinen tuki, on ihminen kenelle voi luottamuksella jutella. Apua elämänhallintaan liittyen, kuten työ, Kela, asunto. Apua asioihin, mihin ennen tarvinnut toista henkilöä ja nyt osaan tehdä ne itse.
- Olen saanut luotettavan keskustelukaverin, johon on voinut tukeutua hankalissakin tilanteissa. Tiedän, että minua kuunnellaan ja autetaan, kun otan yhteyttä etsivään. Pärjään nykyään arkisissa asioissa huomattavasti paremmin ja itsenäisemmin etsivän nuorisotyön vuoksi.
- Olen oppinut tekemään tarvittavat asiat, ensin etsivän tukemana, sitten yksin.
- Apua, tukea ja keskustelutukea opintoihin ja arkeen. Etsivältä on saanut hyviä neuvoja ja vinkkejä näihin liittyen. Säännölliset tapaamiset ovat auttaneet hallitsemaan omaa arkea huomattavasti paremmin.
- Elämäni takaisin, päihitteet hävinnyt kuvioista.
- Osaan täyttää Kela-hakemuksia paremmin. Jos tulee ongelmatilanne jossain, niin osaan paremmin pyytää apua. Nyt jos joudun muuttamaan, osaisin hakea asuntoa ilman muiden apua, kun etsivä on neuvonut asuntoasioissa.
- Saan asioitani hoidettua paremmin, eikä asiat jää niin usein tekemättä kuin aikaisemmin.
- Taitoja, joilla selviän arjen asioista, rohkeutta ja paljon tukea. Etsivät ovat olleet minulle tärkeitä ja heidän avulla olen päässyt elämässä eteenpäin.

Korvaamatonta tukea elämässä. Oppinut arjen askareita, sekä pitämään paremmin huolta itsestäni. Valmistun koulusta ja olen saanut jalkaa oven väliin työelämässä. Raha-asiat saatu kuriin. Etsivä ollut läsnä vaikeina aikoina.

Tukea hankalassa elämäntilanteessa, jossa en ole tiennyt, miten edetä, enkä ole oikein jaksanut uskoa siihen, että pääsen taas normaalin arjen syrjään kiinni. Etsivä osasi neuvoa, miltä luukulta mitäkin asiaa olisi paras lähteä selvittämään, ja tarkisti tasaisin väliajoin, missä mennään. Etsivä myös osasi toiveeni huomioon ottaen ehdottaa erilaista matalan kynnyksen harrastustoimintaa, jota en olisi itse keksinyt.

Nuoret kuvasivat myös etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä saamaansa ohjausta muihin palveluihin, kuten kuntouttavaan työtoimintaan, työpajalle ja terveyspalveluihin.

- Yksi asioista, joita arvostan tosi paljon tässä palvelussa, on se, ettei se rajoitu yhteen tai kahteen asiaan. Etsivillä on tietoa monista asioista ja vaikkei olisikaan, he ovat valmiita näyttämään ja jopa itse viemään oikeisiin palveluihin. Etsivien kanssa en ole jäänyt missään asiassa yksin.
- Tietoa monista eri vaihtoehdoista, esim. kuntouttava työtoiminta, jonka kautta olen päässyt hyvään paikkaan, jossa viihdyn.
- Olen saanut apua arkeen ja päässyt etsivän avulla esim. kuntouttavaan työtoimintaan, joka on parantanut arkea ja antanut hyvän pohjan tulevalle.
- Etsivä auttoi minua löytämään kuntouttavan työtoiminnan paikan, auttaa Kela-asioissa, auttoi kouluun haussa ja tiedän, että saan edelleen apua, jos sitä tarvitsen.
- Sain hyvin tukea vaikeaan tilanteeseen ja minua neuvottiin hyvin ja nopeasti. Opin, mitä pitää tehdä esim. TE-toimiston kanssa, ja se auttoi minua pääsemään pajatoimintaan nopeasti.
- He auttoivat pääsemään pajalle, jonne halusin. Myös laittoivat muistutusviestejä tärkeisiin asioihin ja kysyi välillä kuulumisia.
- Olen saanut apua ja aloitetta tehdä asioita terapian haun kanssa, jota en yksin olisin saanut aloitettua.
- Minulle kerrottiin kuntani julkisesta mielenterveydenhuollosta ja autettiin hankkiutumaan hoitoon.
- Apua ja keinoja arjen hallintaan. Pääsin hoitamattomana olleen ADHD:n kanssa hoidon piiriin. Tukea ja ymmärrystä. Pystyin tekemään rikosilmoituksen ja lähtemään sen vaikeudesta huolimatta selvittämään asioita, nuorisotyön tuen ansiosta. Paljon varmuutta ja luottamusta itseäni.
- Isoin juttu on sairauden toteaminen ja oikea hoito. En halunnut lääkäriin, mutta työntekijän kannustuksella menimme sinne yhdessä.
- Paljon apua esimerkiksi TE-toimiston ja Kelan kanssa. On hyvä asia, että minua autetaan kaikkien hakemusten tms. täyttämässä, mitä itse en yksin ymmärtäisi. Myös hieno asia, että etsiväni oli mukana psykiatrikäynnilläni. Siitä oli paljon apua. Etsivän avulla olen päässyt pitkästä aikaa työskentelemään työpajalle, mikä on minulle tosi iso asia.

Etsivä nuorisotyö auttoi minua hakeutumaan terapiaan (koko prosessi). Sain myös tietoa mahdollisuudesta harrastustukseen ja apua sen hakemiseen. Etsivä nuorisotyön työntekijän kanssa oli myös mukava vain keskustella.

Itsetuntemuksen ja itsetunnon koheneminen etsivän nuorisotyön myötä on liittynyt erityisesti siihen, miten hyvin nuoret tunnistavat ja arvostavat taitojaan ja ominaisuuksiaan. Sovariin vastanneista nuorista 54 % on saanut entistä paremman käsityksen omista taidoistaan ja 53 % ominaisuuksistaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Miehet ovat kokeneet naisia enemmän itsetuntemuksen kohenemista niin, että he pystyvät sietämään epäonnistumista lannistumatta.
- Itsetuntemuksen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 21–28-vuotiaat. Heistä 58 % tunnistaa entistä paremmin hyviä ominaisuuksiaan. Etenkin 21–25-vuotiaista suuri osa, 60 %, on saanut paremman käsityksen osaamisestaan.

Itsetuntemuksen koheneminen tulee esille nuorten sanoittamissa kuvauksissa, mitä hyötyä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- Apua pään sisäisten ajatusten kanssa, itsetunto ehkä parempi kuin aiemmin. Aukaissut silmiä joidenkin asioiden suhteen.
- Asioista yli pääseminen, tullut kuunnelluksi, ja autetuksi, löytänyt uusia puolia itsestä, oppinut avoimuutta keskustelujen pohjalta ja ottamaan kantaa asioihin.
- Apua vaikeisiin hetkiin elämässä. Tukea työhön liittyviin asioihin sekä vinkkejä, miten luottaa itseeni paremmin.
- Etsivän avulla pääsin avun piiriin, johon ei olisi yksin ollut rohkeutta hakea tai selvittää keinoja. Etsivän kanssa on saanut keskustella kattavasti, ja eri menetelmien avulla on päässyt kehittämään itsetuntemusta.
- Olen saanut paljon tukea ja apua oman elämän ongelmassa. Etsivä nuorisotyö on auttanut minua oppimaan itsestäni uusia asioita ja kuinka toimia elämässä.
- Olen oppinut näkemään itsessäni hyviä asioita ja ominaisuuksia, ja olen oppinut paljon itsenäistymistä.
- Etsivän ansiosta koen hyväksyntää. Mulla on hyvä olo, kun etsivä hyväksyy minut ihmisenä eikä katso "päästä varpaisiin" elämäntilanteen takia.
- Itsetunto ja itseensä uskominen paranivat nuorisotyöntekijän avulla, koska häneltä tulee iso kannustus ja apu.
- Itseluottamus on korkeammalla, enkä pelkää enää pyytää apua. Tiedän, etten ole yksin, ja apua on aina tarjolla.
- Itsetunto on parantunut. Olen löytänyt keinoja käsitellä tunteita ja ajatuksia.
- Itsetuntoa ja kannustusta, joka on kohentanut paljon elämänlaatuani.
- Olen tunnistanut itsessäni hyviä ominaisuuksia, ja itseluottamukseni on vahvistunut. Mielialani on kohenunut.
- Tukea moniin asioihin. Itsetuntemus, -luottamus ja -varmuus kehittynyt hirveästi.

Olen saanut häneltä paljon tukea päihdeongelmaani. Hän on auttanut ja tukenut minua käsittelemään ja ymmärtämään itseäni paremmin. Olen saanut häneltä paljon apua moneen eri elämäni ongelmaan ja hän on kuunnellut minua, minun toiveitani ja rohkaissut eteenpäin. Hänestä on tullut minulle tärkeä henkilö, ja olen huomannut, että kaikki ihmiset ei ole paskoja. Hän on välittävä, ihana ja lämmin minua kohtaan, joka on saanut minun oloni turvallisesti ja arvokkaaksi.

Etsivillä nuorisotyöntekijöillä on merkittävä rooli nuorten **mielenterveyden** tukijoina. He ovat kannatelleet ja neuvoneet nuoria selviämään vaikeiden elämäntilanteiden läpi. Keskustelut etsivien kanssa ovat helpottaneet nuorten yksinäisyyttä ja ahdistusta. Etsivä nuorisotyö on kohentanut nuorten mielialaa vaikeina aikoina.

- Olen päässyt avautumaan omista vaikeuksista elämääni liittyen ja saanut tukea.
- Apua hetkittaiseen ahdistukseen ja masennukseen, selventämään omaa päätäni, että ei kaikki elämässä ole mennyt pieleen vaan päinvastoin. Yksinäisiin hetkiin apua.
- Elämäniloa, paljon hyviä keskusteluja ja erilaisia näkökulmia, jotka ovat avanneet mieltäni.
- Tunne, että jotakuta kiinnostaa ja joku välittää. Turvallisuuden tunne siitä, että minun ei tarvitse pystyä kaikkeen yksin, ja että jos tilanteeni ja mielenterveyteni menee vielä huonompaan suuntaan, on olemassa apua. Tärkein asia, jonka sain etsivästä nuorisotyöstä, on tämä turvallisuuden tunne.

- Apua ja tukea henkisesti vaikeina aikoina. Olen saanut myös paljon ajateltavaa tapaamistani aikana, joka on vaikuttanut elämännäkemykseeni positiivisesti.
- Apua vaikeissa ihmissuhdeongelmissa ja mielenterveysongelmissa. Auttanut pääsemään yli monesta vaikeasta tilanteesta.
- Sain elämänhalun takaisin.
- On ollut kiva, kun on ollut joku mukava aikuinen, jonka kanssa on voinut keskustella ja saanut tukea ja jolle on pystynyt purkamaan vähän koronapandemian aikaansaamia fiiliksiä ja ajatuksia. En kokenut olevani ihan niin yksin ajatusteni kanssa, kun kavereiden ja siskojen näkeminen on ollut tauolla pandemian vuoksi.
- Etsivä nuorisotyö on auttanut minua yleisesti elämänhallinnan ja mielenterveyteni kanssa hyvin paljon. Olen oppinut ymmärtämään itseäni, sekä huomaamaan ja parantamaan asioita, mitkä estävät tai haittaavat toipumistani.
- Etsivä nuorisotyö on pelastanut minut monesta elämän vaikeasta tilanteesta ja auttanut ylös pohjalta. Ohjannut minua eteenpäin mielenterveyden ja talouden kanssa, sekä ollut tukenani oikeusprosessissa. Myös kaikki vietetty aika kahvitellen, lenkkeillen on ollut ihanaa ja etenkin retki Syötteelle oli unohtumaton.
- Ihmisen, joka aidosti välittää ja kuuntelee ja ns. jakaa sun kanssa sun omaa pahaa oloa. <3
- Olen nyt ollut tosi masentunut tänä vuonna, ja etsivän ansiosta pääkoppa on pysynyt kasassa paremmin. Hän on tukenut mua monissa asioissa. Olen saanut tavata häntä pari kertaa, joka jo itsessään on mukavaa, kun en ole ihan eristäytynyt. Auttanut kaikkien virastojen kanssa ja muutenkin vähän potkinut perseelle, että otan asioista kiinni. Hän pitää myös yhteyttä 1–2 kertaa viikossa, ja siitä tulee hyvää mieli, kun joku kyselee perään ja vointia.
- Olen saanut apua silloin, kun virastot tai terveydenhuoltojärjestelmä on epäonnistunut lain määrittelemällä tavalla tukemaan jokaista kansalaista yhdenvertaisuuteen vedoten. Etsivä nuorisotyö on jeesannut paljon pysymään pinnalla ja positiivisena tulevaisuuden suhteen.
- Olen saanut etsivältä täyden tuen elämäni silloin, kun olin pohjalla. Etsivän ansiosta löysin elämäniloni jälleen, ja näen tulevaisuuteni valoisa.
- Olen saanut taloudellista apua, ovat olleet kuuntelemassa, kun kukaan muu ei ole, ja auttaneet pysymään järjissäni elämässä.
- Pääosin tukea opiskeluun liittyen ja lähitulevaisuuden suunnittelussa. Itselle tärkein asia on tuki, jota olen saanut mielenterveyteen liittyen. Tämä etsivä nuorisotyö on ollut oikeastaan mun ainoa sosiaalinen kontakti noin vuoden ajan. Sen tuoma keskusteluapu on auttanut yksinäisyyteen ja kohentanut mielentilaa.
- Tukea ja apua omaan oloon ja mielenterveydellisiin ongelmiin. Sosiaalista kanssakäymistä toisen ihmisen kanssa. Turvallinen ympäristö ja henkilö, jolle on helppo puhua lähes kaikesta.

Sain todella suurta apua ja tukea vaikeassa elämäntilanteessa, jossa olin uupunut työhöni enkä nähnyt ulospääsyä. Sain apua työ-, koulutus- ja terveysasioissa, ja uskalsin ottaa aikaa itselleni sairausloman muodossa. Samalla olemme pohdiskelleet tulevaisuutta ja opiskeluasioita, ja toivottavasti pääsen jossain vaiheessa opiskelemaan, kunhan terveysasiat järjestyvät ja löydän sopivan ammatin.

Etsivä nuorisotyö on helpottanut nuorten yksinäisyyttä.

- Tukea yksinäisyyteen. Omaa työntekijää voin jopa kutsua ihan ystäväksi. Rauhallisuutta lisää.
- Jutteluseuraa. Kärsin pahasta yksinäisyydestä.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on kuunnellut minun huolia ja asioita, joista olen halunnut puhua. Olen kokenut olevani vähemmän yksinäinen, kun olen saanut tavata etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Minusta on ollut ihanaa, miten aidosti kiinnostunut hän on ollut kuulla asioistani. Olisin paljon syrjäytyneempi, jos en olisi ollut etsivän nuorisotyöntekijän kanssa tekemisissä. Olen hänen suositelustaan hakeutunut kuntouttavaan työtoimintaan. Olen kokenut, että olen pystynyt olemaan etsivän nuorisotyöntekijän seurassa oma itseni.

Yksinäisyyden lievitys. Olen arka tutustumaan ja luottamaan ihmisiin, niin olen tavannut samanlaisissa elämäntilanteissa olevia nuoria. Etsivien tapahtumissa tapaamani ihmiset antavat minulle energiaa jaksaa. Välillä on vaikea käsittää, miten on näin mukavia ihmisiä olemassa. Samalla olen havahtunut siihen, miten ihan järkyttävällä voimalla elämän stressi sulaa pois. Voin hetken hengitellä rauhassa. Ne päivät ovat olleet minulle tärkeitä.

Sosiaalisten taitojen kehittyminen liittyy erityisesti rohkeuteen kanssakäymisessä ja vuorovaikutustaitoihin. Sovariin vastanneista nuorista 61 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja 47 % rohkeutta tuoda esille omia näkemyksiään. Joka toinen nuori (47 %) arvioi, että omat taidot toimia yhdessä toisten ihmisten kanssa ovat parantuneet. Monet nuoret (40 %) kokevat myös, että he voivat luottaa toisiin ihmisiin entistä paremmin.

- Etenkin miehet ovat saaneet lisää luottamusta muihin ihmisiin etsivän nuorisotyön myötä.
- Sosiaalisten taitojen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 21–28-vuotiaat. Etenkin 26–28-vuotiailla on vahvistunut luottamus toisiin ihmisiin, taito toimia toisten ihmisten kanssa sekä rohkeus pyytää apua ja tuoda esille näkemyksiään. Heidän ikäisistään 68 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä etsivän tuen myötä.

Sovari-kyselyssä nuoret ovat kertoneet omin sanoin sosiaalisissa tilanteissa kokemistaan vaikeuksista sekä niihin saamastaan tuesta etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- Kynnys lähteä kotoa on laskenut. Julkiset paikat ja tilanteet ei ahdistu yhtä paljon.
- Olen ollut aktiivisempi sosiaalisissa tilanteissa.
- Oppinut arvostamaan itseäni. Pärjännyt paremmin muiden kanssa. Oppinut luottamaan muihin ja empatiakykyä.
- Olen saanut tukea elämääni, minua on osattu neuvoa, jos olen tarvinnut neuvoja, ja minusta on tullut entistä sosiaalisempi.
- Olen oppinut puhumaan ihmisille hieman paremmin, ja osaan ottaa apua vastaan.
- Olen oppinut ja rohkaistunut keskustelemaan eri asioista myös tuntemattomampien ihmisten kanssa. Etsivästä olen saanut myös kaverin erilaisiin tilanteisiin.
- Etsivä nuorisotyö on motivoinut minua alkuaikoina esimerkiksi auttamaan muita nuoria, esim. nuorisotalolle apuohjaajaksi. Olen oppinut, että omien kokemusten ja oppien kautta pystyn auttamaan muita.
- Olen etsivän nuorityön kautta tutustunut mahtaviin ihmisiin ja luonut uusia ihmissuhteita!

- Olen saanut etsivän nuorisotyön kautta kaverin sekä olen aloittanut harrastuksen uudestaan. Olen päässyt opettelemaan ihmissuhdeasioita.
- Olen saanut tukea monessa asiassa ihmissuhteista talouden hallintaan. Lisäksi olen saanut treeniä sosiaaliin kassakäymiseen avokahvilassa.
- Ystävyyssuhteita, tukea, neuvoja, oppinut uusia asioita, nähnyt uusia paikkoja, lähtenyt mukaan toimintaan, johon en luultavasti omalla ajalla olisi osallistunut. Kokemuksia uusien ihmisten kanssa.

Etsivä, jonka kanssa olen ollut yhteydessä, on ollut mukava. Pystyn luottamaan vähän enemmän uusiin ihmisiin, enkä jännitä uusien ihmisten tapaamista ihan niin paljon. Etsivän kanssa on ollut mukava ja melko helppo jutella. En kokenut olevani ihan niin kovin yksin ajatusteni kanssa, kun kavereiden ja siskojen näkeminen on ollut tauolla pandemian vuoksi.

Etsivän nuorisotyön myötä osa nuorista on voinut osallistua myös ryhmätoimintaan, joka on ollut heille antoisaa. Ryhmätoiminta on tullut esille etsivän nuorisotyön Sovari-vastauksissa aikaisempaa enemmän, joten sille on ollut tarvetta.

- Olen saanut juttelutukea. Paljon apua harrastusasioissa, Kela-papereissa ja haettiin ryhmään, jossa pääsen tutustumaan muihin ihmisiin ja kokeilemaan eri harrastuksia. Nuorisotyöntekijään on pystynyt ottaa helposti yhteyttä tarvittaessa. Nuorisotyöntekijä on säännöllisesti kysynyt, tarvitsenko tukea jossain asiassa.
- Päässyt mukaan ryhmätoimintaan ja löysin sieltä kaverin. Olen tullut rohkeammaksi enkä pelkää niin paljon ihmisten kanssa oloa.
- Sain tukea tulevaisuuden suunnitteluun ja pääsin opiskelemaan. Ryhmätoiminnasta lisää sosiaalisia tilanteita, joka vähentää yksinäisyyden tunnetta.
- Tukea ja apua omien asioiden hoidossa. Lisäksi olen saanut sosiaalisia kontakteja ryhmien/leirien kautta.
- Hyvän kaverin tueksi, paljon mahdollisuuksia osallistua toimintoihin, päässyt tapaamaan/tutustumaan muihin nuoriin toimintojen ohessa, valoa arkeen.
- Tukea ja kannustusta sosiaalisiin asioihin, esimerkiksi ryhmiin osallistuminen. Tarvittaessa keskusteluapuna ja mukana ryhmissä, jos niihin lähteminen yksin on vaikeaa.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen näkyy nuorissa erityisesti siinä, että 53 % heistä tuntee entistä paremmin opiskeluun liittyviä vaihtoehtoja, 47 % on halukkaampia opiskelemaan ja 55 % tekemään töitä. Lähes joka toinen nuori osaa hakea entistä paremmin töitä (46 %) ja tuntee työelämän pelisääntöjä aiempaa paremmin (48 %).

- Opiskeluvalmiuksien osalta etenkin naiset ovat löytäneet lisää motivaatiota opiskelemiseen. Etenkin miehet ovat aikaisempaa halukkaampia käymään töissä ja ovat oppineet lisää työnhausta. Tämä voi liittyä miesten elämäntilanteeseen, sillä Sovariin vastanneista miehistä suuri osa (31 %) oli työttömänä, kun taas naisissa oli enemmän opiskelijoita. Miehillä työnsaanti on voinut olla yleisempi tavoite kuin naisilla.
- Opiskelu- ja työelämätaitojen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 16–25-vuotiaat. He ovat jäsentäneet opiskeluvaihtoehtoja, saaneet lisää motivaatiota tehdä töitä. 21–28-vuotiaat ovat oppineet työnhakua etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Opiskeluvalmiuksiin saatu tuki ja koetut muutokset tulevat esille nuorten kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä. Nuoret ovat saaneet lisää motivaatiota koulunkäyntiin ja opiskeluun sekä selkeämmän kuvan erilaisista opiskeluvaihtoehdoista. Nuoret kokevat saaneensa etsiviltä apua ja tukea oman suunnan löytämiseen, opiskelupaikan hakemiseen sekä opiskelun jatkamiseen ja loppuun suorittamiseen.

- Aloin ymmärtämään ympärilläni tapahtuvia asioita paremmin ja sain kourallisen motivaatiota opiskeluun ja haaveiden tavoitteluun.
- Olen saanut apua työharjoittelussa, työnhaussa ja vaihtoehtoja mitä minun ehkä kannattaisi tehdä tulevaisuudessa opiskelun kannalta.
- Minut erotettiin koulusta, etsivä otti pikaisesti yhteyttä ja selvittelimme asioita yhdessä. Kyseessä oli kotikuntani etsivä, joka siirsi minut opiskelupaikkakuntani etsiville, jonne olin juuri muuttamassa. Kaikki tapahtui nopeasti, ja sain omasta mielestäni toivottomaan tilanteeseen tukea ja kannustusta oikealla hetkellä, kun olin jo luovuttamassa opiskelujen suhteen.
- Olen päässyt takaisin opiskelemaan.
- Tämä on auttanut mua. Luotan itseeni paremmin. Mun opiskeluhommat ei kaadu motivaation puutokseen, vaan näen uusia vaihtoehtoja. Etsivä on saanut stressiä helpottumaan ja minulla on paljon parempi olla. Oon tosi kiitollinen.
- Ilman etsivää nuorisotyötä en olisi aloittanut kouluun hakua. Olen saanut tukea ja apua matkan varrella säännöllisesti.
- On kuunnellut minua, ja tunnen että tulen oikeasti kuulluksi. Saanut hyvin uutta tietoa, mihin voin hakea jatko-opintoihin ammattikoulun jälkeen.
- Olen oppinut paljon opiskelupaikkojen hakemisesta.
- Sain helposti apua opiskeluasioihini, kun tuntui ettei opiskelujen kannalta ollut enää mitään tehtävissä, ja sen jälkeen myös opiskelupaikan.
- Auttoi minua löytämään opiskelupaikan ja siihen liittyvissä asioissa. Kannusti ja auttoi aina tarvittaessa.
- Pääsin etsivän avulla sisään kouluun, johon ajattelin, etten jostain syystä voi päästä tai se ei olisi minulle mahdollinen.
- Olen saanut tukea koulunkäyntiin ja selvinnyt etsivän tukemana paremmin kohtaamistani ongelmista kouluun liittyen.
- Olen suorittanut lukion hyväksytysti ja saanut työpaikkoja ja koulupaikan. Olen myös oppinut paljon uutta.
- En olisi kyllä ikinä saanut asuntoa tai selvinnyt koulusta. Etsivä tuli kouluun ja piti mun puolia. Valmistuin, mikä oli ihme.
- Etsivä nuorisotyö auttoi minua valtavasti opintojeni kanssa. Avun ansiosta valmistuin viimein! Olen saanut myös hurjan paljon henkistä tukea itsetuntoon ja eri elämäntilanteisiin.

Apua koulutöihin, joita en itse saanut tehtyä. Etsivä on ollut iso apu koulujutuissa, ja meillä on ollut myös kivoja keskusteluja eri aiheista. Olen saanut myös apua esimerkiksi työnhakuun liittyen, koska työkkäriin sivut ovat erittäin vaikeakäyttöiset. Sain myös paikan työkokeiluun hänen kauttaan, mikä on erittäin hyvä juttu arkeni kannalta. Olen saanut myös vinkkejä kotitöiden tekemiseen.

Nuorten vastauksissa tulee esille myös heidän saamansa tuki **työelämävalmiuksiin** etsivästä nuorisotyöstä. Etsivä nuorisotyö on auttanut ja tukenut nuoria työnhaussa.

- Olen saanut apua ja tukea itseä askarruttavissa asioissa. Tarpeeni on otettu huomioon, olen saanut uusia näkökulmia asioihin, joiden suhteen tarvitsin apua, ja minun on helpompi lähteä työelämään, kun olen saanut hyviä valmiuksia täältä.
- Olen saanut itsevarmuutta sekä oppinut tuntemaan itseni ihmisenä paremmin. Olen löytänyt itselleni mieluisan ammatin, jota haluan opiskella ja johon työllistyä.
- Olen saanut tukea työnhakuun, ja yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa on auttanut hahmottamaan tulevaisuuden suunnitelmiani. Sain myös työkokeilupaikan pitkälti etsivän nuorisotyön ansiosta.
- Apua ja ohjausta sekä paljon hyödyllistä tietoa työelämään, hakemuksiin ja muihin asioihin liittyen.
- Autellut hakemusten tekemisessä ja lähettämisessä. Myös auttanut työpaikkojen etsimisessä.
- Auttanut hakemaan työpaikkaa ja sain mieleisen paikan työssäni.
- Auttoi etsimään minulle työssäoppimispaikan.
- Etsivä nuorisotyöntekijä auttoi minua toiveitani kuunnellen tekemään työhakemuksia. On aidosti kiinnostunut ja puskee työn haussa eteenpäin.
- Etsivän nuorisotyön ansiosta olen saanut työpaikan, joka tuntuu minulle juuri sopivalta.
- Etsivästä on tullut uusi kaveri minulle ja vielä etsivätyön jälkeen pidämme yhteyttä ja vaihdamme kuulumisia. Olen myös innokkaampi lähtemään työelämään mukaan puhuttuani paljon asiasta etsiväni kanssa.
- Olen oppinut paljon työhön liittyvää sanastoa, käsitteitä. Olen oppinut, että vaikka en olisikaan tulevaisuudessa kyseisissä tehtävissä kuin työkokeilussa olin, ei se ole silti hukkaan heitettyä aikaa, päinvastoin. Tulevaisuudessa työnantajat ovat kiinnostuneita, mitä kaikkea on tehnyt ja mistä saanut kokemusta. Kaikki kokemus on eduksi.
- Olen oppinut tekemään työhakemuksia sekä ansioluettelon. Olen saanut myös tietoa erilaisista tahoista, joissa voi tavata oman ikäisiä. Olen päässyt työkokeiluun, mikä taas vie elämässä eteenpäin.
- Olen saanut apua työnhakuun minulle vaikeana aikana, ja se auttoi minua elämässä eteenpäin. Ilman etsivää nuorisotyötä en olisi hakenut mihinkään, vaan jäänyt kotiini murehtimaan.

Nuorten **elämänhallinnan** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä monin tavoin siinä, miten nuoret suhtautuvat tulevaisuuteensa. Sovariin vastanneista nuorista 61 % tuntee entistä vahvemmin, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, ja 56 % on tehnyt entistä selkeämpiä suunnitelmia tulevaisuuteen. 55 % nuorista uskoo entistä vahvemmin siihen, että selviää mahdollisista ongelmatilanteista niitä kohdatessaan. Joka toisen nuoren (48 %) tyytyväisyys elämään lisääntyi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Etenkin miesten tyytyväisyys omaan elämäänsä on lisääntynyt etsivän nuorisotyön myötä.
- Elämänhallinnan vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 21–25-vuotiaat. Heistä 66 % tuntee entistä vahvemmin, että voi vaikuttaa omaan elämäänsä.

Elämänhallinnan vahvistuminen tulee esille useiden nuorten kirjoittamissa kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä. Nuoret kuvailevat monia taitoja, jotka ovat vahvistuneet ja jotka auttavat heitä haasteellistenkin elämäntilanteiden kohtaamisessa ja elämässä etenemiseen. He ovat saaneet selkeyttä ja vahvuutta omiin päätöksiinsä ja suunnitelmiinsa. Monet nuoret ovat saaneet ”elämänsä raiteilleen” ja elämäntilanteensa kääntymään oikeaan suuntaan etsivän nuorisotyön myötä. Nuoret kertovat saaneet taitoa selviytyä elämänhaasteista eteenpäin. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat nuorten voimavara, johon he voivat pysyvästi luottaa.

- Sosiaalisia taitoja, kykyä uskaltaa olla oma itseni ja keinoja kohdata ongelmatilanteita.
- Olen saanut tukea. Itseluottamukseni on kasvanut. Tunnen voivani ja pärjääväni jatkossa paremmin.
- Tukea ja motivaatiota opiskeluun ja elämään, selkeyttä tulevaisuuden suunnitelmista ja oppinut enemmän ottaa ohjat omiin käsiin, eikä jättää asioita viime tippaan. Aina tapaamisissa pystyy hyvin puhua kaikesta ja tuntuu että hän välittää asioistani.
- Olen saanut tukea, toivoa ja lohtua vaikeina aikoina. Selkeyttä siihen, että vaikeiden aikojen yli pääsee. Pitänyt minut poissa epätoivosta.
- Uskoa siihen, että minusta on johonkin vielä tulevaisuudessa. Minuun on luotettu ja keuhutettu ihmisenä, ja se on saanut jatkamaan ja auttanut löytämään ihmisiä tukemaan minua saavuttaakseni paremman tulevaisuuden.
- Olen saanut suunnan elämälle vaikean elämäntilanteen jälkeen. Olen päässyt hoitosuhteeseen lääkärin kanssa ja muuttanut omaan asuntoon. Olen saanut töitä ja sitä kautta myös uusia ihmissuhteita elämään. Mielenterveyteni on kohentunut selvästi.
- Uusia näkökulmia elämään ja jaksamista.
- Etsivien tuella löysin oman ääneni ja voimani kohdata elämää vahvempana kuin aiemmin.
- Etsivästä nuorisotyöstä olen saanut paljon hyvää. Olen saanut keskusteluapua vaikeassa elämäntilanteessa sekä avaimia siihen, kuinka lähteä asioita viemään eteenpäin, vaikka itsellä oli keinot jo loppuneet.
- Luottamusta, että asiat järjestyvät aina.
- Etsivä on ollut korvaamaton apu arjen haasteissa ja tukena aikoina, jotka ovat olleet äärimmäisen vaikeita. Olen saanut ohjausta moneen eri elämäntilanteeseen, ja hän on ollut aina aidosti kiinnostunut asioistani.
- Olen saanut vilpittömältä tuntuva apua ja tukea etenkin opiskelu- ja Kela-asoiden hoitamiseen elämäntilanteessa, jossa oloni oli todella hankala. Maailmankuvani on ollut jokseenkin kyyninen, minkä vuoksi etsivätoimiston pyyteettömyyttä oli alussa vaikea uskoa. Koen, että jollain tapaa uskon nyt enemmän ihmisiin ja koen toivoa elämästäni ja ympäristöstäni.
- Olen saanut paljon hyvää. Etsivä nuorisotyö on tuonut elämääni muutakin, kun kotona kyykkimistä, ja näen tulevaisuuteni kirkkaampana kuin ennen.
- Olen saanut raha-asiat ja tulevaisuuden suunnitelmat itselleni paremmin ymmärrettäviksi ja helpommin toteutettaviksi nuorisotyöntekijän avulla. En ole jäänyt yksin vaikeiden tai epäselvien asioiden kanssa.
- Olen saanut tarkoituksen tunnetta sekä tuntenut kuuluvani johonkin, saanut motivaatiota rakentaa itselleni onnellinen, menestynyt ja tasapainoinen elämä.
- Olen saanut tukea ja ideoita arjen, ihmissuhteiden ja tulevaisuudessa työelämään siirtymisen kanssa. Tulee lähdettyä pois kotoa ja puhuttua itseä vaivaavista asioista. Lomakkeen täyttämisen yhteydessä (itse-tuntoviisari) tulee mietittyä oman elämän ongelmakohtia ja kuinka niitä voisi ratkaista.
- Olen saanut lisää tietoa koulu-/työasioissa ja olen oppinut käsittelemään asioita uudesta näkökulmasta.
- Olen saanut itsevarmuutta kyseenalaistaa enemmän asioita ja pitää omia puoliani, tukea opiskeluun ja työelämään.
- Yleensäkin oli tosi jees, että AMK-opo ohjasi mut dropouttina etsivälle nuorisotyölle, ja päästiin heti suunnittelemaan, mitä seuraavaksi, enkä jäänyt epätietoisena kotiin mätänemään. Sain apua opintojen suunnittelussa, työpaikan hakemisessa ja terveystietojen, Kelan ja TE-toimiston lomakeviidakoiden navigoinnissa.
- Olen saanut paljon apua ja vaihtoehtoja tulevaisuuden suhteen. Eri vaihtoehtoja päästä työelämään ja toteuttaa itseään. Apua arjen asioissa ja virastoasioissa.

- Etsivä nuorisotyö auttoi minua elämäni muutostilanteissa. Sain tukea ja varmuutta päätöksiini. Opin myös hakemaan apua elämäni ongelmakohtiin ja sain sitä.
- Etsivä nuorisotyö tarjoaa pysähdyspaikkoja mäkeen, ettei kaatuessa vieri takaisin alkuun.
- He ovat auttaneet kääntämään elämäni pohjasta kohti pintaa, mahdollistaneet harrastuksia ja paljon muuta.
- Keskusteluapua vaikeissa elämäntilanteissa ja luottoa siihen, että aina on joku, johon ottaa yhteyttä, jos läheisiin ei aina uskalla turvautua. Luottoa myös itseeni, että toimin oikein ja pystyn selviytymään pelottavistakin tilanteista.
- Olen saanut juuri sitä, mitä olen halunnut, tässä tapauksessa keskusteluseuraa, joka tukee arjen pysymistä raiteillaan ennen opiskelujen alkamista (olettaen, että opiskelupaikka minulle myönnetään).
- Oman itsenäisen elämän, opiskelupaikan, tukea taloustilanteeseen, tukea henkilökohtaisiin tilanteisiin, keskustelua, apua. Mennessäni etsivän luo tilanteeni oli ihan alussa, ja tilanteeni on muuttunut ajan myötä monella tavalla, mutta etsivä aina ollut valmis auttamaan ja tukemaan enemmän kuin olen voinut pyytää.
- Saanut elämän jotenkin raiteilleen. 😊 Ja saanut tukea ja apua joka asiassa, mihin olen tarvinnutkin. Ja ihmisen, joka kuuntelee ja antaa hyvät neuvot joka asiaan.
- Elämänhallintaa takaisin raiteille ja nokan kohti oikeeta suuntaa.
- En olisi tässä ilman omaa etsivää nuorisotyöntekijää. Olen hyötynyt kaikissa elämän osa-alueissa älyttömän paljon etsivästä nuorisotyöstä.
- Päässyt takaisin omille jaloille, kun ollut ihmisiä, jotka ovat halunneet auttaa. 🙏
- Saanut elämän kokonaan takaisin raiteilleen.
- Apua suurissa elämänmuutoksissa ja selvempää tapaa/suuntaa elämässä eteenpäin menemiseen.
- Suoraan sanottuna en tiedä, olisinko enää hengissä ilman paikallisia etsiviä. Päihteet ovat olleet iso osa elämäni yli 10 vuotta, mutta se ei vaikuttanut heidän suhtautumiseensa minua kohtaan. He eivät ole ikinä tuominneet minua.

Etsivästä nuorisotyöstä ei ole muuta kuin hyvää sanottavaa! Minulla oli elämä todella karulla mallilla, mutta tajusin onneksi lopettaa sen touhun, laitoin etsiville viestiä ja niiden ansiosta olen saanut elämäni raiteilleen, miten sen pitäisi olla. Totta kai myös oma asenne ratkaisee, haluatko apua vastaan vai et, mutta mun kohdalla tarvitsin apua ja sitä sain, ja nyt on kaikki paljon paremmin! En tiedä missä olisin tällä hetkellä, jos ei olisi etsiviä nuorisotyöntekijöitä.

Etsivässä nuorisotyössä asiakkuudet voivat jatkua useita vuosia. Välillä yhteydenpito työntekijän ja nuoren välillä voi olla tiiviimpää, välillä voi tulla taukoa nuoren tilanteen ja tuentatarpeiden muuttuessa. Hieman yli puolet Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista oli yhteydessä etsivän kanssa enintään kerran kuukaudessa. Toinen puoli vastaajajoukosta piti yhteyttä etsivän kanssa vähintään pari kertaa kuukaudessa; yli neljäsosalla yhteydenpito oli viikoittaista.

Sovariin vastanneista nuorista yli kolmasosa oli ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa alle puolen vuoden ajan. Yhteensä 60 % heistä oli ollut etsivän nuorisotyön asiakkaana enintään vuoden. Loput 40 % vastanneista oli pysynyt etsivän nuorisotyön piirissä yli vuoden ajan; neljännes nuorista yli kaksi vuotta.

Alle puoli vuotta asiakkaana olleiden yhteydenpito etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on hieman aktiivisempaa kuin pitempikaikaisilla asiakkailla. Heistä yli puolet on yhteydessä etsivän kanssa vähintään joka toinen viikko ja vajaa puolet harvemmin.

- Nuorten kokemus etsivästä nuorisotyöstä on yhtä myönteinen riippumatta siitä, kuinka pitkään he ovat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaana. Alle puoli vuotta asiakkaana olleet ovat kuitenkin muita asiakkaita hieman tyytyväisempiä siihen, kuinka usein etsivä ottaa heihin yhteyttä.
- Tavallisimmin nuoret ovat saaneet ensimmäisen puolen vuoden aikana keskustelutukea, tukea opiskeluun sekä hoitaneet virastoasioita etsivän kanssa. Liki kolmannes heistä on saanut tukea myös työnhakuun ja mielenterveyteen.
- Puoli vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 90 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja yli puolet heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.
- Nuoret ovat kokeneet edistymistä useimmilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla jo ensimmäisen puolen vuoden aikana: joka toinen nuori on saanut paremman käsityksen omasta osaamisestaan, lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä, hoidettua virastoasioita, selkeyttä opiskeluvaihtoehtoihin ja halukkuutta työssäkäyntiin. Puolet heistä on myös tehnyt suunnitelmia elämässä eteenpäin ja saanut luottamusta siihen, että voi selvitä elämän ongelmatilanteista ja vaikuttaa omaan elämäänsä.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat olleet etsivän asiakkaana yli kaksi vuotta, joka neljäs on pitänyt yhteyttä etsivän kanssa viikoittain. Yhteydenpito vaihtelee ajan myötä ja voi taukojenkin jälkeen aktivoitua uudelleen säännölliseksi.

- Nuorten kanssa on käsitelty erilaisia asioita sitä laajemmin, mitä pidempään asiakkuus etsivässä nuorisotyössä on kestänyt. Yli kaksi vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista nuorista 81 % on saanut keskustelutukea, 67 % tukea virastoasioissa, 56 % opiskelussa, 50 % mielenterveydessä, 46 % muihin palveluihin pääsemiseen, 44 % raha-asioissa, 41 % työnhaussa, 38 % ihmissuhteissa, 37 % yksinäisyydessä, 36 % kriisissä tai vaikeassa elämäntilanteessa sekä 32 % asumisessa.
- Pitkään etsivän nuorisotyön palveluita käyttäneiden asiakkaiden tuen tarve on siis erityisen laaja. Nuorilla voi olla monia haasteita elämässään, joita he käsittelevät etsivän kanssa. He ovat tarvinneet rinnalle kulkijaa, jonka kanssa voi käsitellä kokonaisvaltaisesti nuoren elämään liittyviä asioita.
- Yli kaksi vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 95 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja 69 % heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.
- Mitä pidempään nuoret ovat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaina, sitä moniulotteisemmin he ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista. Näyttää siltä, että etenkin pidemmän ajan myötä nuoret hyötyvät etsivästä nuorisotyöstä niin, että se vahvistaa heidän itsetuntemustaan, kykyä toimia toisten ihmisten kanssa, taitoa hoitaa raha- ja virastoasioita sekä työelämän taitoja.

Olen saanut paljon tukea ja apua vuosien varrella sekä suuntaa tulevaisuuteen. Minulla on ollut hyvä kontakti etsiviin, lähiaikoina se ei ole ollut enää yhtä säännöllinen (tarve sille ei yhtä suuri), mutta aina pyytäessäni on yksilöaika saatu helposti sovittua. Käyn etsivän nuorisotyön avoimessa toiminnassa ja myös muut etsivät ovat tulleet tutuksi vuosien varrella. Erityisesti kokemukseni yksilökäynneistä ja etsivistä, joiden kanssa olen yksityisesti jutellut, on erittäin hyvä. Olen aina voinut olla ilman stressiä oma itseni ja kertoa asioita ja saanut tukea.

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, miten he kehittäisivät etsivää nuorisotyötä. Tähän kysymykseen vastasi 380 nuorta, eli 16 % kaikista kyselyyn vastanneista nosti esille jonkin kehittämisehdotuksen. Useimpien nuorten on vaikea nähdä, miten etsivää nuorisotyötä voitaisiin kehittää, kun he ovat palveluun hyvin tyytyväisiä nykyisellään. Nuorilta kysyttiin myös, mitä kielteisiä kokemuksia heillä on ollut etsivästä nuorisotyöstä. Tähän kysymykseen vastasi 150 nuorta eli 6 prosenttia kaikista kyselyyn vastanneista. 920 nuorta vastasi kysymykseen sitä vastoin niin, ettei heillä ollut mitään kielteisiä kokemuksia, vaan ne olivat ainoastaan myönteisiä.

Sovariin vastanneet nuoret kertoivat yhteensä 530 kehittämisideaa tai huonoa kokemustaan etsivästä nuorisotyöstä toiminnan parantamiseksi. Kehittämisenäkemykset olivat hajanaisia. Vastauksia voidaan kuitenkin tarkastella teemoittain, millaisiin asioihin etsivän nuorisotyön kehittämistarpeet liittyvät nuorten näkökulmasta. Nuorten kehittämisenäkökohdat voivat antaa pohdittavaa ja peilauspintaa itse kunkin etsivän nuorisotyöntekijän työn arvioimiseksi ja kehittämiseksi. Näitä asioita voidaan myös tarkastella etsivän nuorisotyön laatutekijöinä, joista kannattaa pitää huolta.

Eniten nuoret toivovat, että **etsiviä nuorisotyöntekijöitä olisi enemmän** ja heillä olisi **enemmän aikaa** nuoren kanssa: tapaamiset olisivat pitempikkestoisia ja niitä voitaisiin sopia tiheämmin ja nuoren akuutin tarpeen mukaan. Nuorilla on moninaisia ja intensiivisiä tuen tarpeita, joihin vastaamiseen tarvitaan etsivän nuorisotyön ja muiden palveluiden riittävää resursointia. Tähän liittyy myös nuorten toiveet etsivän nuorisotyön ikärajan nostamisesta niin, että myös aikuiset pääsisivät avun ja tuen piiriin. Työntekijäresurssien lisääminen tarjoaisi nuorille enemmän valinnanmahdollisuuksia itselleen sopivan työntekijän löytämiseen. Näin nuoren ja työntekijän ”kemat” kohtaisivat paremmin ja nuori voisi kuulla erilaisia näkökulmia useammilta etsiviltä. Näitä asioita tuli esille muun muassa seuraavissa nuorten vastauksissa:

- Etsiviä pitäisi olla enemmän, että heillä olisi enemmän aikaa nuorille.
- Enemmän resursseja. Nuoret kaipaavat tällä hetkellä paljon apua, myös minä.
- Enemmän työntekijöitä, jotta kaikilla olisi mahdollisuus saada apua.
- Enemmän työntekijöitä, jotta he voisivat paremmin keskittyä asiakkaisiin eikä olisi niin kiireisiä.
- Tapaamisilla ei tarvitsisi olla aikarajoituksia, ja niitä voisi olla myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tarvitaan lisää työntekijöitä.
- Tarpeeksi jokaista nuorta kohden niin, että etsivät eivät itse uupuisi, ja varsinkin keväisin, kun koulu loppuu, olisi hyvä, jos olisi erikseen lisäapua hankittavissa, että silti riittäisi aika.
- Etsiviä nuorisotyöntekijöitä voisi olla vieläkin enemmän, jotta kaikki nuoret saisivat apua tarvitsemiinsa päivittäisiin ongelmatilanteisiin. Jos nuorisotyötä ei olisi, olisivat monet nuoret oikeasti hukassa.
- Voisi olla useammin tapaamisia, koska itse tykkään päästä puhumaan asioistani ja näkemään etsivääni.
- Nuoriin voi olla enemmän yhteydessä mielestäni, ja tapaamisia voi järjestää useamminkin, että näkee vähän, mitä nuorelle kuuluu ja näin poispäin.
- Ehkä yhteydenottoon voisi panostaa paremmin etsivän nuorisotyön suunnalta.

- Etsivään nuorisotyöhön tarvitaan minusta enemmän resursseja, sillä vielä monet nuoret tarvitsevat apua ja tukea. Työtä tulisi laajentaa useammalle paikkakunnalle ja työntekijöitä tarvittaisiin lisää, jotta nuoret saataisiin pois kadulta.
- Aika ei ehkä riitä kaikille apua tarvitseville niin hyvin ja kaikki esim. yksinäiset eivät ehkä pääse avun piiriin.
- Mitä enemmän ammattilaisia, joista valita, niin sitä suurempi mahdollisuus löytää joku, jonka kanssa tulee todella hyvin toimeen.
- Enemmän työntekijöitä, jolloin nuorille olisi enemmän/monipuolisemmin vaihtoehtoja sekä samaistumisen ja inspiraation kohteita.
- Myös muiden etsivien näkeminen, heillä on erilaisia näkökulmia.
- Etsivän nuorisotyön tulisi ylettyä kaikille oppiasteille aina alakoulusta korkeakouluun asti. Resursseja työntekijöille ja koko toimintaan. Kenenkään työntekijän ei pitäisi saada liikaa taakkaa, vaan myös heidän huomioiminen otettava huomioon.
- Korkeakouluihin omat etsivät työntekijät. Ikäraja voisi olla korkeampi. :)
- Yläikärajaa tulisi palvelussa nostaa.
- Ikärajaa tulisi nostaa. Niin paljon on syrjäytyneitä yli 30-vuotiaita, jotka eivät koe saavansa ymmärrystä ja tukea TE-toimiston palveluista. Puhutaan aina siitä, että se on vain marginaaliosa ja siksi ei voida ottaa huomioon tätä, mutta jos kerran on kyseessä vain marginaali, niin silloinhan juuri pitäisi, koska heitä ei olisi "liikaa" vaan pienempi määrä ja resurssit riittäisivät.

Etsivän nuorisotyön resurssien riittämättömyys tulee nuorten mukaan esille ongelmina seuraavissa asioissa:

- Ei saa niin paljon aikaa, kuin tarvitsisi/haluaisi.
- Ehkä liian iso väli viimeisen tapaamisen jälkeen.
- Asiat etenevät hitaasti.
- Asiani kiireellisyyteen ei ole suhtauduttu tarpeeksi vakavasti.
- Ei saa yhteyttä viikonloppuisin.
- Joskus tarvis illalla apua, mutta silloin ei tavoita.
- Ei vastaa viesteihin moneen päivään.
- Etsivä nuorisotyöllä on kulunut aivan liian paljon aikaa vastausten välillä, varsinkin kun ottaa huomioon nykyisen elämäntilanteeni.
- Etsivillä työntekijöillä tuntuu olevan hyvin täysi aikataulu.
- Harvoin tapaamisia.
- Joskus ajanvaraamisessa haasteellisuutta (kiireinen tai perui aikoja useammin).
- Joskus etsivät ovat liian kiireisiä eikä saa sovittua tapaamista.
- Joskus tuntuu, että he kiirehtivät tai ovat kiireisen tuntuisia, mutta se on ymmärrettävää, koska heillä on paljon käsissä.
- Kiire näkyy työssä, yhteydenpito vähäistä.
- Liian aikaisia tapaamisia joskus.
- Liian vähän aikaa joillain tapaamisilla.
- Minuun otetaan yhteyttä hieman liian vähän.
- Välillä pitkät yhteydenpitotaumat.

Nuoret toivat esille ongelmana **etsivien nuorisotyöntekijöiden vaihtuvuuden**. Tämä tuo epäyhtenäisyyttä nuorten saamaan palveluun. Uuden työntekijän kanssa yhteistyön aloittaminen voi olla nuorelle vaikeaa.

- Etsivä ehti kohdallani vaihtua kolme kertaa. Toisaalta koen, että oli hyvä jutella erilaisten ihmisten kanssa, vaihdot hoidettiin hyvin ja kukin osasi työnsä. Jos olisin ollut huonommassa kunnossa, olisin saattanut kokea tämän raskaampana.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on vaihtunut usein.
- Etsivät vaihtuvat.
- Harmi, että työntekijän pitää vaihtua.
- Ihan nämä perusasiat, mitkä oon huomannut kaikkialla sosiaali- ja vastaavissa työtehtävissä olevilla, eli vaihtuvuus on ikävää.
- Työntekijöiden vaihtuminen on ollut joka kerta tosi ikävää. Tutustumiseen ja luottamuksen syntymiseen menee aikaa ja aina pelkään, että jos henkilökemiat eivät kohtaakaan uuden ihmisen kanssa.
- Enemmän vakkaripaikkoja tai semmoiset työolot, että etsivät pysyisivät työssään eikä työntekijä vaihtuisi useasti. Voi olla monelle nuorelle vaikea rakentaa luottamusta aina uuteen työntekijään, vaikka ovatkin kaikki tosi kivoja. Olisi mukava, jos ei tarvitsisi aloittaa aina ns. alusta uuden työntekijän kanssa.

Useat nuoret olivat sitä mieltä, että **etsivän nuorisotyön tunnettuutta** tulisi parantaa niin, että nuoret osaisivat hakeutua palveluun ja myös heidän läheisensä osaisivat ohjata heitä sinne paremmin. Osa nuorista oli kuullut etsivästä nuorisotyöstä sattumalta ja tämä herätti kysymyksen, tiedotetaanko etsivästä nuorisotyöstä riittävästi. Nuorten mielestä etsivä nuorisotyön tulisi olla tunnettu matalan kynnyksen palveluna, jossa saa apua ja tukea monenlaisissa asioissa. Nuoret ehdottivat, että tiedotusta lisättäisiin esimerkiksi kouluihin, oppilaitoksiin ja yliopistoihin. Viestintää tulisi olla eri toimijoiden suunnalta, esimerkiksi TE-toimiston tai Kelan kautta. Tiedottamisessa voitaisiin hyödyntää mahdollisuuksien mukaan myös nuoria kokemusasiantuntijoina.

- Kertoa nuorisotyöstä enemmän nuorille, ja kannustaa niitä ottamaan yhteyttä, jos on tarve.
- Ehkä tuoda sitä enemmän esille? Rohkaista ihmisiä ja kertoa, mitä kaikkea hyvää siitä voi saada.
- Enemmän näkyvyyttä. Moni ei tiedä sen olemassaolosta.
- Toivoisin ehkä, että etsivä olisi vielä "näkyvämpi" sillä en ollut kuullut tällaisesta aiemmin. Moni nuori voisi kokea tällaisen keskusteluavun todella tarpeelliseksi.
- Mainostusta enemmän, jotta oltaisiin näkyvämpiä ja nuoret saattaisivat itse löytää nuorisotyön pariin.
- Jokin asia pitää keksiä millä nuoria tavoitetaan entistäkin paremmin. Tuolla on ihan liikaa vieläkin nuoria, jotka tarvitsisivat apua.
- Todennäköisesti olisin voinut hyödyntää palveluja jo aikaisemmin, jos olisin tiennyt niistä.
- Mielestäni tätä mahdollisuutta voisi mainostaa vielä enemmän matalan kynnyksen yhteydenottoapaikkana. Enemmän pitäisi medioissa tulla julki, että on tällainen mahdollisuus tulla juttelemaan.
- Etsivä nuorisotyö leimataan helposti ongelmanuorien avuksi, vaikka tavalliset ihmiset voivat yhtä lailla tarvita apua.
- Voisi olla vielä enemmän esillä, että tällainen mahdollisuus on olemassa, ja enemmän tietoa, miten monipuolista apua ja tukea voi saada.
- Enemmän levittää juttua tästä. Tunneille vierailua jne.

- Etsivänuorisotyö näkyväksi vielä laajemmin. Ennen kuin otin heihin yhteyttä, tiesin heidän palveluista todella vähän. Haluaisin myötävaikuttaa itse siihen, että yhä useampi nuori aikuinen, jolla on omat arjen ongelmansa, uskaltaisi/osaisi ottaa yhteyden etsivään nuorisotyöhön.
- Etsivää nuorisotyötä pitäisi mainostaa enemmän myös jo opiskeleville tai muuten olevinaan kykeneville nuorille, koska usein nuoret eivät kehtaa hakea apua itse ja se on helpompi vain ottaa vastaan, kun sitä tarjotaan. En ollut kuullutkaan etsivästä nuorisotyöstä ennen kuin minuun otettiin täältä yhteyttä.
- Palveluja tulisi tuoda enemmän esille, esitellä useammin eri kouluissa ja kertoa mihin etsivästä nuorisotyöstä saa apua.
- Kouluissa (peruskoulusta korkeakouluihin) voisi mainostaa enemmän etsivän nuorisotyön toimintaa.
- Mainostaa enemmän. Ennen kuin itse aloitin palvelussa TE-toimiston kautta, niin en ollut koko hommasta kuullutkaan.
- Mielestäni etsivän nuorisotyön tulisi olla sellainen palvelu, että kun nuori jää työttömäksi, niin esim. TE-palveluista voisivat mainostaa etsivän nuorisotyöntekijän palveluita.
- Olisi tosi hyvä, jos etsivää nuorisotyötä ns. mainostettaisiin enemmän muiden toimijoiden puolesta. On monia nuoria, jotka kokevat esim. erilaiset Kelan lippulaput todella haastavina, joten olisi mahtavaa, että he saisivat helpommin tietoa siitä, että apua on saatavilla.
- Kokisin hyväksi, jos toimintaa tehtäisiin näkyvämmäksi opiskelijoiden keskuudessa. Voitaisiin myös painottaa enemmän sitä, että sinne voi tulla puhumaan oikeasti mistä vaan.
- Nuorisotyötä voisi tarjota muutenkin kuin esim. amiksen lopettamisen yhteydessä. Itselle olisi ollut tarpeellista lukiosta valmistuttua ja sen jälkeen opiskelupaikkaa vaille jäädessä. Silloin ei ollut tällaisesta mitään tietoa. Voisi mainostaa tai tiedottaa toiminnasta enemmän tai näkyvämmiin

Tiivistä yhteistyötä TE-toimiston ja nuorisotiimien kanssa, jotta nuori työtön tai osa-aikatyöläinen voisi käydä juttelemassa etsivän nuorisotyöntekijän kanssa, joka voisi auttaa työhön, kouluun, normielämään ja virastoihin liittyvissä asioissa. TE-toimisto voisi mainostaa myös omilla sivuillaan etsivää nuorisotyötä alle 29-vuotiaille. Kelan sivuilla voisi myös olla yhteistyötä ja valtakunnallisesti etsivän nuorisotyön paikkakuntaakohtaiset yhteystiedot, josta saa apua virastoasioissa, sillä tämä ehkäisisi monien nuorten syrjäytymistä ja jopa mielenterveysongelmia, jotka johtuvat usein stressistä, sosiaalisista vaikeuksista ja talousvaikeuksista. Moni kuitenkin käy Kelan sivuilla ja sitten nuorisolle se olisi helpompaa, kun tietää, mistä apua voi pyytää ja mistä sitä saa omalla paikkakunnalla. Tämä kuormittaisi myös vähemmän Kelan järjestelmiä ja työntekijöitä.

Jos mahdollista, niin pitää sellainen tapahtuma, mihin kerätään nuoria, jotka haluavat muuttaa elämäntapaansa, ja puhua miten asiat voisi olla paremmin. Siinä samalla mainostaa etsiviä nuorisotyöntekijöitä ja kertoa niiden toiminnasta. Olisin itse valmis puhumaan isolle joukolle, miten tämä vaikutti positiivisesti minun elämään.

Osa vastanneista kehittäisi **nuorten ryhmätoimintaa, tapahtumia ja kahviloita** etsivän nuorisotyön osaksi tai sen rinnalle. Näin voitaisiin lisätä nuorten harrastamista, yhdessäoloa ja mahdollisuuksia löytää uusia ystäviä.

- Enemmän ajanviettomahdollisuuksia.
- Ehkä vielä lisää erilaisia toimintoja, joissa mahdollista saada uusia kavereita/tekemistä viikkoihin.

- Enemmän harrastusmahdollisuuksien tarjontaa, kaveriryhmien perustamista, uusien ihmisten tapaamisen kanssa auttaminen ja kannustaminen.
- Enemmän resursseja kehittää toimintaa ja ylipäätään jotain ryhmätoimintaa.
- Enemmän tapahtumia.
- Enemmän tukiryhmiä.
- Enemmän etsivän kahvilan kaltaisia juttuja.
- "Vanhemmille nuorille" omat tilat, jossa viettää aikaa ja nähdä kavereita sekä etsiviä.
- Disessä vois olla joku ryhmä, joka vois joskus nähdä livenäkin.
- Ehkä enemmän kontakteja nuorten kesken, vaikka just lisää peli-iltoja.
- Enemmän harrastusmahdollisuuksien tarjontaa ja kaveriryhmien perustamista. Uusien ihmisten tapaamisen kanssa auttaminen ja kannustaminen.
- Enemmän jotain kivaa tekemistä yhdessä. Askartelua, kortti- ja lautapelejä, ulkoilua, ruuantekoa tai leipomista.
- Mahdollisesti jos pystyisi järjestämään jotain tapahtumaa nuorien kesken? Jotain aktiivista tekemistä, esimerkiksi urheilua tai taiteeseen liittyvää.
- Koripallon pelaamista.
- Enemmän rahaa tekemiseen. Olisi kiva, jos voisivat nuoria keilaamaan. Järjestäisivät yksinäisille vaikka porukalla keilaamista, jossa olisivat ohjaajina. Oppilaitoksiin tutustumista ja vaikka kaverikoiratoimintaa.
- Enemmän resursseja touhuta nuorten kanssa. Määrärahoja pitäisi suunnata yhteisiin tapahtumiin esim. konsertit, jääkiekko-ottelut jne. Yhteisiä harrastustiloja pitäisi olla enemmän.
- Etsivät voisi taas järjestää samanlaista ryhmätoimintaa, mitä järjestivät vielä keväällä 2021, ja Nuotta-leirejä.
- Joku nimetön keskustelu-chat voisi olla hyvä esim. kerran viikossa.
- Minua ainakin kiinnostaisi jonkinlainen ryhmätoiminta. Olen muualta muuttanut, joten sen avulla voisi saada uusia kavereita. Sellaiseen ryhmään uskaltaisi jopa mennäkin, kun siellä olisi tuttu etsivä. Esim. askarteluryhmä, käsityöryhmä, jokin kiva.

Osalla nuorista oli ollut **vaikeuksia kanssakäymisessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa**. Etsivä on voinut painostaa liikaa nuorta tekemään asioita ja etenemään suunnitelmien toteuttamisessa. Joskus nuori olisi kaivannut enemmän kannustusta ja "eteenpäin potkimista". Nuoret näkevät tärkeäksi, että etsivässä nuorisotyössä edetään nuoren tuntemuksia ja näkemyksiä kuunnellen.

- Ehkä hiukan pomotteleva, mutta tiedän, että se on omaksi parhaakseni.
- Ei joskus usko, jos en halua tehdä jotain.
- Joskus tyrkyttävät omia ideoitaan liikaa.
- Joskus näkemyserot ovat liian suuria.
- Ehkä hiukan liian tilanteen hallintaan ottava. Voisi antaa minun tehdä enemmän.
- Kerran etsivältä tuli aika kovasanaista palautetta, mutta toisaalta se myös laittoi minun jatkamaan elämää eteenpäin, joten on vähän ristiriitaiset tuntemukset siitä.
- En usko, että kohdallani olisi ollut mitään kielteistä. Joskus olen miettinyt, että olen halunnut enemmän painostusta, mutta tämä on enemmän oma ongelma, sillä en ole osannut tuoda tarvetta esiin.

- Jos en pääse sängystä ylös, kun olisi tapaaminen, niin minua ei tsemkata pääsemään ylös vaan vain siirretään aikaa.
- Ei niinkään kielteistä, mutta joskus voisi kaivata vähän enemmän empatiakykyä, vaikka kyllä sitäkin on.
- Vähän maltillisempi lähestyminen ja antaa tilaa ja aikaa miettiä, ennen kuin sovitaan jo tapaamisia.

Muutamat nuoret kertoivat vaikeudesta tulla etsivän nuorisotyön palveluun. Nuorilta vie aikaa tutustua etsivään nuorisotyöhön ja päästä perille, mistä siinä on kysymys. Vie myös aikansa, että nuori oppii luottamaan etsivään nuorisotyöntekijään. Nämäkin asiat on hyvä tunnistaa ja pohtia, miten **kynnystä tulla palveluun** voidaan madaltaa.

- Alkuun pelotti nähdä ensimmäistä kertaa ihmistä, jota ei tunne ollenkaan, mutta nyt tällaiset tilanteet ovat helpompia.
- Alussa olin epäluuloinen.
- Ei uskaltanut heti luottaa.
- Aluksi hieman epäilytti, kun etsivä nuorisotyö otti yhteyttä, mutta kun päästiin juttelemaan, kielteiset ajatukset katosivat.
- En aluksi ehkä ihan tajunnut, mistä nuorisotyössä on kyse ja kuinka paljon asioista uskaltaa kertoa.
- Minulle ei sattunut kielteisiä kokemuksia. Ainoa vaikeus liittyi oman asennemaailman huomaamiseen, ja tietynasteiseen pyyteettömän avun hyväksymiseen.
- Että nuoret ottaisivat itse rohkeasti yhteyttä, tai tarjottaessa apua ottaisivat sitä vastaan etsivältä nuorisotyöltä.
- Enemmän kaltaisteni saavutettavissa, jotka ei ole työelämässä tai ovat kaikkien sosiaalisten kontaktien, virastojen yms. saavuttamattomissa. Olen huolissani niistä nuorista, jotka ovat kaiken ulkopuolella.

Etsivä nuorisotyö saa nuorilta erittäin myönteiset arviot. He ovat yleisesti hyvin tyytyväisiä siihen, miten etsivässä nuorisotyössä toteutuvat sellaiset periaatteet, joita siihen lähtökohtaisesti ajatellaan kuuluvaksi. Laadukas palvelu mahdollistaa nuorten tuensaannin sekä etenemisen monissa erilaisissa käytännön asioissa ja omalla polullaan. Nuorten sosiaalinen vahvistuminen on laaja-alaista etsivän nuorisotyön myötä. On tärkeää kuulla nuorten näkemyksiä palvelun kehittämiseksi ja huolehtia hyvästä etsivästä nuorisotyöstä myös jatkossa. Etsivä nuorisotyöntekijä on monelle nuorelle tärkeä rinnalla kulkija.

Olen saanut tukea vaikeana hetkenä elämässä, kun tuntuu, että pohja on tullut vastaan eikä sieltä nousta enää ylös. Pääsin puhumaan omasta tilanteesta, sekä sain neuvoja ja apua, miten pääsen hoidon piiriin. Samalla käytiin läpi tulevaisuuden suunnitelmia, jotka olivat silloin hyvin epäselvät. Tämän takia olen saanut asioita eteenpäin, päässyt hoidon piiriin ja saanut selvää kuvaa, mitä haluan tehdä ja miten sinne pääsee.

LIITE 1. SOVARI-KYSELYYN VUONNA 2021 VASTANNEIDEN NUORTEN TAUSTATietoja

1. Sukupuolijakauma

	Lukumäärä	%
Mies	999	43 %
Nainen	1 167	50 %
Muu / en halua määritellä	154	7 %
Yhteensä	2 320	100 %

2. Ikäjakau

	Lukumäärä	%
Alle 16-vuotias	73	3 %
16—20-vuotias	1 023	44 %
21—25-vuotias	929	40 %
26—28-vuotias	234	10 %
Yli 29-vuotias	68	3 %
Yhteensä	2 136	100 %

3. Elämäntilanne

	Lukumäärä	%
Peruskoulussa	34	2 %
Opiskelija	472	32 %
Työpajalla tai kuntouttavassa työtoiminnassa	227	15 %
Työssä	177	12 %
Työtön	332	22 %
Sairaana	85	6 %
Eläkeläinen	37	3 %
Muu	122	8 %
Yhteensä	1 486	100 %

4. Kuinka pitkä aika on kulunut siitä, kun nuori on ollut ensimmäisen kerran yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Alle 6 kuukautta	834	36 %
6 kk – 1 vuosi	572	25 %
Yli 1 vuosi – 2 vuotta	388	17 %
Yli 2 vuotta – 3 vuotta	225	10 %
Yli 3 vuotta	317	14 %
Yhteensä	2 336	100 %

5. Kuinka usein nuori on ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	509	22 %
Kerran kuukaudessa	693	30 %
Joka toinen viikko	515	22 %
Kerran viikossa	462	20 %
Useita kertoja viikossa	138	6 %
Yhteensä	2 317	100 %

Jokaisesta Sovari-kyselyyn vastanneesta 2336 nuoresta ei ole saatavilla kaikkia taustatietoja.